

Džordž R. R.
Martin

Druga knjiga
*Pesme
leda i vatre*

SUDAR
KRALJEVA

ILUSTROVANO IZDANJE

Predgovor Bernarda Kornvela

Preveo
Nikola Pajvančić

— Laguna —

Naslov originala:

George R. R. Martin

A CLASH OF KINGS: THE ILLUSTRATED EDITION:

A SONG OF ICE AND FIRE: BOOK TWO

Copyright © 1999 by George R. R. Martin

Foreword copyright © 2019 by Bernard Cornwell

Illustrations, unless otherwise noted, copyright © 2019 by George R. R. Martin

Maps copyright © 2011 by Jeffrey L. Ward

Translation copyright © 2004, 2021, za srpsko izdanje LAGUNA

Džonu i Gejl
za sve meso i medovinu koje smo delili

SADRŽAJ

PREDGOVOR	XI
PROLOG	3
ARJA	23
SANSA	28
TIRION.....	38
BREN	51
ARJA	59
DŽON.....	67
KEJTLIN.....	77
TIRION	89
ARJA	99
DAVOS	107
TEON	120
DENERIS	137
DŽON.....	149
ARJA.....	155
TIRION.....	166
BREN	177
TIRION	189
SANSA	201
ARJA	209
TIRION	221
BREN	232
KEJTLIN	241
DŽON	254

TEON	270
TIRION	285
ARJA	296
DENERIS	303
BREN	311
TIRION	319
ARJA	327
KEJTLIN	337
SANSA	348
KEJTLIN	357
DŽON	365
BREN	373
TIRION	379
TEON	386
ARJA	395
KEJTLIN	402
DENERIS	415
TIRION	424
DAVOS	437
DŽON	451
TIRION	458
KEJTLIN	468
BREN	477
ARJA	485
DENERIS	501
TIRION	510
TEON	519
DŽON	530
SANSA	540
DŽON	549
TIRION	556
KEJTLIN	563
TEON	575
SANSA	583
DAVOS	589
TIRION	600
SANSA	605
TIRION	613
SANSA	619
DENERIS	625
ARJA	635

SANSA	649
TEON	657
TIRION	667
DŽON	674
BREN	685
APENDIKS	697
KRALJEVI I NJIHOVI DVOROVI	697
KRALJ NA GVOZDENOM PRESTOLU	699
KRALJ U USKOM MORU	702
KRALJ U VISOKOM SADU	704
KRALJ NA SEVERU	706
KRALJICA PREKO MORA	711
DRUGE KUĆE, VELIKE I MALE	713
KUĆA ERINA	715
KUĆA FLORENTA	717
KUĆA FREJA	719
KUĆA GREJDŽOJA	724
KUĆA LANISTERA	726
KUĆA MARTELA	728
KUĆA TIRELA	730
LJUDI IZ NOĆNE STRAŽE	732
IZRAZI ZAHVALNOSTI	735
BELEŠKA O PISCU	736
BELEŠKA O ILUSTRATORU	737

PREDGOVOR

Bernard Kornvel

„Sećala se njegovog sjaja: polje šatora kraj reke, s viteškim štitovima istaknutim pred svakim ulazom, dugački nizovi svilenih zastavica razigranih na vetru, blesak sunčevih zraka na sjajnom čeliku i pozlaćenim mamuzama.“

DOBRO DOŠLI U VESTEROS, izmišljeni svet koji je tako vešto stvorio Džordž R. R. Martin, i kao što ovaj pogled na turnirsko polje nagoveštava, mesto koje nam deluje prilično poznato. To je svet legendi o okruglom stolu i viteških podviga, mesto gde u velikim zamkovima, silnim utvrdama i na kraljevskim dvorovima žive kraljevi, plemići, vitezovi i njihove gospe. U Vesterosu nas očaravaju visoke kule Harendvora, raskalašna zadovoljstva Karta, velika morska utvrda Gvozden-rođenih, a i stanovnici tih čudesnih mesta savršeno se uklapaju. Žene su odevene u hermelin i sirovu svilu dok muškarci izgledaju preteće u ratničkom čeliku i koži. U pesmama Vesterosa, kaže Brijena od Oporja ledi Kejtlin, „svi su vitezovi hrabri, sve device lepe, a sunce uvek sija“.

Pesme, međutim, lažu. Džordž R. R. Martin je uzeo taj romantični viteški svet i dobrim delom ga naselio čudovištima gramzivosti, častohleplja i svireposti. „Ovaj svet je“, kaže nam Davos Sivort, „beznadežno izvitoperen.“ Nije svaki lik u ovom delu čudovište, ali *Pesma leda i vatre*, taj niz romana u kome je *Sudar kraljeva* drugi deo, pruža dobrima malo dobroga. Čitaoci prvog romana, *Igra prestola*, pamtiće lorda Edarda Starka kao časnog i plemenitog čoveka, vernog muža i odanog savetnika svog kralja, ali na početku *Sudara kraljeva* njegova odsečena glava hrani vrane, nabijena na kolac iznad Crvene tvrđave u

Kraljevoj Luci. To je stvarni Vesteros, gde je viteštvo samo maska, a izdajstvo urođeno pravo.

Poznato je da je Džordž R. R. Martin izjavio kako je *Pesma leda i vatre* inspirirana Ratom ruža u srednjovekovnoj Engleskoj, ali je jednako mogao da se ugleda na bilo koji drugi rat u Evropi tog doba. Ti ratovi često su se vodili u čudesnom okruženju, između veličanstvenih zamkova plemstva i nadzemaljske lepote vitkih katedrala. Bilo je to takođe doba koje se ponosilo viteštvom, kao što je oličeno u Čoserovom idealu „istinski savršenog plemenitog viteza“, a ipak je godine 1415. Čoserov sin Tomas predvodio odred vojnika u pohodu Henrija V na Francusku, čiji je vrhunac bila Bitka kod Azenkura. Ljudi koji su se borili u toj bici odrasli su na legendama o viteštvu, pismeni među njima čitali su rasprave o moralnim vrlinama, crkva ih je učila milosrđu, a ipak je, prema rečima ser Džona Kigena, bitku odlikovalo „ponašanje kakvo priliči kasapnici“. Kako se boj bližio kraju, Englezi su držali stotine francuskih zarobljenika, koji su se gotovo svi predali i dali reč da više neće učestvovati u borbi. Ipak, kada je Henri poverovao da će neprijatelj izvršiti novi juriš, u strahu da će ga nenaoružani zarobljenici napasti s leđa, naredio je da ih sve pobiju. I tako je i bilo.

Tako se viteštvo sudarilo sa stvarnošću u blatu i krvi Azenkura. Četrdeset šest godina posle tog pokolja, u vreme Rata ruža, kod Tautona na severu Engleske povelala se jedna druga bitka, i nedavno su arheolozi otkrili i otkopali grobove poraženih. Forenzičari su pomogli u tumačenju povreda otkrivenih na kosturima i otkrili su nešto jezivo – neki ljudi su se pred smrt toliko stravično plašili da su stezali zube dovoljno snažno da ih slome. To je svet koji dočarava Džordž R. R. Martin, ali ga on i ukrašava svim sjajem srednjovekovnog dvora.

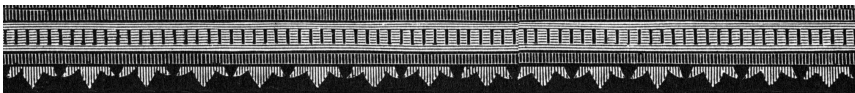
„Narod će ti ostati veran“, kaže Sersei, „samo ako se postaraš da se tebe boje više nego neprijatelja“, i njena surovost nas opčinjava. Vesteros nas zavodi, njegova složenost nas privlači, često nas i užasava, ali i dalje čitamo, zato što je *Pesma leda i vatre* iznad svega pripovest, a mi smo u rukama vrhunskog pripovedača čija je mašta dovoljno snažna da iznese njegovu viziju. Romanopiscu nije lako da stvori svet, čak ni svet koji deluje poznato, a kamoli da ga stvori i ubedi čitaoca da je taj izmišljeni svet stvaran. A ipak Vesteros postoji u svem svom sjaju i stravi zbog umeća Džordža R. R. Martina. Televizijska serija nam raskošno prikazuje Vesteros, ali stvarnost se krije u pojedinostima, a te pojedinosti nastaju u knjigama i knjigama pripadaju. Svaki čitalac će u *Sudaru kraljeva* naći neki trenutak koji će ga posebno pogoditi; za mene je to bila izglednala starica koja se šunja kući i vuče za rep svoj ručak: crknutu mačku. Ne znamo ko je ona, u priči nema više nikakvu ulogu, ali stvara uverljivost u izmaštanom svetu.

„Ništa nije jednostavno“, kaže nam Tirion, „a malo šta je istinito.“ Za mnoge od nas je Tirion, taj izuzetni i složeni patuljak, najbolji vodič kroz ratove oko Gvozdene prestole, ali je on samo jedan od mnogih nezaboravnih likova. Pripovedačko umeće i uverljivi detalji nisu sami po sebi dovoljni, a *Pesma leda i*

vatre ima dovoljno živopisnih likova da naseli desetinu televizijskih serija. Sersei i Džejmi, Deneris i Džon Snežni, Arja i Pseto: spisak bi zauzeo čitavu stranicu, a svi oni, dobri, loši i zbunjeni, opravdavaju svoje postojanje u autorovom divovskom delu. Istinski su fantastični, i čitava saga je fantazija, a ta se etiketa ponekad koristi s omalovažavanjem – mada zašto? Utopija je fantastika, kao i šuma Arden, kao i Erevon, kao i Liliput, baš kao i Tolkinova Srednja zemlja. Ako istorijski romani, kakve ja pišem, pokušavaju da otvore prozor u prošlost, onda romani „fantastike“ sigurno drže ogledalo pred našom sadašnjošću. Nije, prema tome, čudo što je *Pesma leda i vatre*, sa svojim nitima svireposti, pohlepe i ambicioznosti, ostavila na čitaoce tako snažan utisak. Dobro došli u naš svet.

SUDAR KRALJEVA

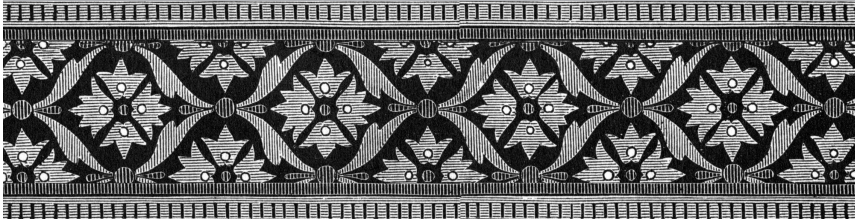

PROLOG

REP KOMETE ŠIRIO SE PREKO ZORE, CRVENA POSEKOTINA krvarila je nad liticama Zmajkamina poput rane na ružičastom i purpurnom nebu.

Meštar je stajao na svom vetrom šibanom balkonu. To je bilo mesto na koje su stizali gavranovi, nakon dugačkog leta. Njihov izmet prekrivao je kamena čudovišta koja su ga, dvanaest stopa visoka, nadvisivala s obe strane, paklenog psa i zmaja škorpiona, dvoje od hiljada što su ćutljivo čuvale zidine drevne tvrđave. Kada je prvi put došao na Zmajkamen, bilo mu je nelagodno zbog te vojske kamenih nakaza, ali se, kako su godine prolazile, na njih navikao. Sada ih je gledao kao stare prijatelje. Njih troje su zajedno sa strepnjom posmatrali nebo...

Meštar Kresen nije verovao u znamenja. A ipak... koliko god da je star bio, nikada ne beše video kometu ni upola tako svetlu, niti takve boje, te užasne boje, boje krvi, vatre i sumra-ka. Pitao se jesu li kamena čudovišta nekada videla nešto slič-
no. Bila su tu toliko pre njega, i biće i dalje tu još dugo pošto njega više ne bude. Kada bi samo kameni jezici umeli da govore...

Kakva ludost. On se nasloni na ogradu, dok je dole more tuklo o stene, i pod prstima oseti hrapav crni kamen. *Bavim se kamenim čudovištima i proročanstvima na nebesima. Star sam čovek, na pragu smrti, a ponovo sam postao luckast kao dete.* Zar ga je mudrost s mukom sticana čitavog života napustila zajedno sa zdravljem i snagom? Meštar je, izučio je znanja i iskovao lanac u velikoj starigradskoj Citadeli. Na šta je to spao, da mu praznoverice ispunjavaju glavu, kao nekom neukom nadničaru?

A ipak... a ipak... kometa je sada gorela i preko dana, bledosivi pramenovi pare dizali su se iz raselina na Zmajplanini, iza zamka, a juče je beli gavran doneo vesti iz same Citadele, vesti dugo očekivane, ali ipak zbog toga ne manje zloslutne, vesti da je letu došao kraj. Sve su to znamenja. Previše znamenja da bi pred njima mogao da zažmuri. *Šta sve to znači?*, poželeo je da zavapi.

„Meštre Kresene, imamo posetioce.“ Pilos je govorio tiho, kao da ne želi da uznemiri Kresenove duboke misli. Da zna kakvih mu je gluposti glava puna, vikao bi. „Princeza hoće da vidi belog gavrana.“ Obazriv kao i uvek, Pilos ju je sada zvao *princeza*, pošto je njen gospodar otac sada bio kralj. Kralj zadimljene stene u velikom slanom moru, ali ipak kralj. „Došla je u društvu svoje lude.“

Starac okrenu leđa zori, pridržavši se za zmaja škorpiona. „Pomozi mi da dođem do stolice, pa ih onda uvedi.“

Pilos ga uze podruku, pa ga uvede. U mladosti je Kresen koračao hitro, ali sada mu se bližio osamdeseti imendan, i noge mu behu krhke i slabe. Pre dve godine je pao i slomio kuk i prelom nikada nije valjano zarastao. Kada se prošle godine razboleo, Citadela je iz Starigrada poslala Pilosa, tek koji dan pre nego što je Stanis zatvorio ostrvo... da mu navodno pomogne u radu, ali je Kresen znao istinu. Pilos je došao da ga zameni kada umre. Nije mu to smetalo. Neko će morati da zauzme njegovo mesto, i to ranije no što bi on želeo...

Dozvolio je mladiću da ga smesti iza njegovih knjiga i hartija. „Idi i dovedi je. Gospu ne valja ostavljati da čeka.“ Mahnuo je rukom: slabašan gest žurbe čoveka koji više nije sposoban da žuri. Koža mu beše izborana i pegava, tanka poput papira, tako da je jasno video vene i oblike kostiju pod njom. A kako su samo drhtale, te njegove ruke, nekada tako sigurne i spretne...

Kada se Pilos vratio, sa njim je bila i devojčica, stidljiva kao i uvek. Iza nje je, vukući noge i cupkajući u stranu, onim svojim neobičnim hodom, ušla luda. Na glavi mu je bila imitacija kacige, načinjena od starog limenog vedra, na koje su bili nakačeni jelenski rogovi iskićeni kravljim klepetušama. Sa svakim grčevitim korakom zvana su ječala, svako drugačijim glasom, *klang-a-dang bong-dong ring-a-ling klong klong klong*.

„Pilose, ko nam je to tako rano došao u goste?“, upita Kresen.

„Ja sam, meštre, i Zakrpa.“ Devojčica ga pogleda nevinim plavim očima. Lice joj, avaj, ne beše lepo. Imala je četvrtastu isturenu bradu svog gospodara oca i klempave majčine uši, a uz to još jednu manju, posledicu napada sivih ljuspi koji ju je

umalo odneo dok je još bila u kolevcu. Preko polovine jednog obraza, sve do vrata, koža joj je bila mrtva i suva, ispucala i oljuštena, tamnosiva, a na dodir poput kamena. „Pilos je rekao da možemo da vidimo belog gavrana.“

„Naravno da možete“, odgovori Kresen. Kao da je on njoj nešto mogao da odbije, kad joj je u životu i previše toga bilo uskraćeno. Ime joj beše Širin. Narednog imendana napuniće deset godina, i beše najtužnije dete koje je meštar Kresen u životu video. *Njena tuga je moja sramota*, pomisli starac, *još jedan znak moga neuspeha*. „Meštare Pilose, budi ljubazan i donesi pticu da je vidi gospa Širin.“

„Biće mi zadovoljstvo.“ Pilos beše uljudan mladić, tek zakoračio u dvadeset i petu, ali ozbiljan kao šezdesetogodišnjak. Da je samo u sebi imao više duha, više života; upravo su oni ovom mestu najviše nedostajali. Sumornim mestima treba vedrine, ne ozbiljnosti, a Zmajkamen beše i te kako sumoran, usamljena tvrđava u morskom bespuću, okružena olujama i solju, sa zadimljenom senkom planine za leđima. Meštar mora da ide kuda god ga pošalju, tako da je Kresen došao ovamo sa svojim gospodarom pre nekih dvanaest godina, i služio je, i to je služio dobro. Ipak nikada nije zavoleo Zmajkamen, niti je naučio da se na njemu zaista oseća kao kod kuće. U poslednje vreme, kada bi se budio iz nemirnih snova, koje je sve češće pohodila crvena žena, često nije znao gde se nalazi.

Luda okrenu šarenu glavu da gleda kako se Pilos penje uz gvozdene stepenice do odaje s gavrانovima. Od tog pokreta mu zazvečашe zvona. „Ispod mora, ptice za perje krljušt imaju“, zapeva, zvoneći. „Znam to, znam to, o, o, o.“

Zakrpa beše veoma jadan stvor, čak i za jednu ludu. Možda je nekada i mogao da izazove bure smeha kakvom duhovitom doskočicom, ali mu je more oduzelo tu moć, a uz nju i dobar deo pameti i celokupno pamćenje. Bio je mekan i pregojen, često je drhturio i grčio se, često govorio potpuno nesuvislo. Sada mu se smejala samo devoјčica, samo je njoj bilo stalo je li on živ ili mrtav.

Ružna devoјčica, jадna luda i ostareli meštar... eto družine da se čovek rasplače. „Sedi sa mnom, dete.“ Kresen je pozva bliže. „Poranila si s posetom, zora tek što je svanula. Trebalo bi da si ušuškana u krevetu.“

„Sanjala sam ružne snove“, reče mu Širin. „O zmajevima. Dolazili su da me pojedu.“

Kresen je znao da devoјčicu odmalena muče košmari. „O tome smo već razgovarali“, reče on nežno. „Zmajevi ne mogu da ožive. Oni su isklesani u kamenu, dete. U stara vremena, naše ostrvo bilo je najzapadnija tačka velike Slobodne zemlje Valirije. Valirani su podigli ovaj zamak, a oni su znali veštine oblikovanja kamena koje smo mi u međuvremenu zaboravili. Zamak mora da ima kule na mestima gde se dva zida spajaju, radi odbrane. Valirani su te kule sazdali u obličju zmajeva, da bi izgledale što strašnije, kao što im i na bedemima namesto zubaca stoje hiljade kamenih čudovišta.“ Svojom pegavom i starom šakom on uze njenu, malu i ružičastu, i nežno je steže. „Prema tome, nemaš čega da se bojiš.“

Širin se nije umirila. „A šta je sa onim na nebu? Dala i Matrisa su pričale kraj bunara i Dala je rekla da je čula crvenu ženu kako kaže majci da je to zmajev dah. A ako zmajevi dišu, zar to ne znači da se vraćaju u život?“ *Crvena žena*, gorko pomisli meštar Kresen. *Dovoljno je zlo što je majci napunila glavu svojim ludostima, mora li da zatruje i kćerine snove?* Strogo će porazgovarati sa Dalom i upozoriće je da ne širi takve priče. „To na nebu je kometa, mило dete. Zvezda repatica, izgubljena na nebesima. Uskoro će nestati, i za naših života nećemo je ponovo videti. Veruj mi.“

Širin hrabro klimnu glavom. „Majka kaže da beli gavran znači da je letu kraj.“

„Tako je, moja gospo. Beli gavranovi lete samo iz Citadele.“ Kresen dodirnu lanac oko svoga vrata, čija svaka karika beše iskovana od različitog metala, da označi drugu oblast znanja koju je savladao; meštrova ogrlica, simbol njegovog reda. U gordosti mladih dana lako ju je nosio, ali sada mu beše teška, a metal hladan. „Oni su veći od drugih gavranova, i pametniji, odgajeni da prenose samo najvažnije poruke. Ovaj je došao da nam javi kako se Konklava okupila, razmotrila izveštaje i merenja svih meštara iz čitavog kraljevstva i objavila da je ovo dugačko leto napokon gotovo. Deset godina, dva obrta i šesnaest dana je trajalo, najduže leto u ljudskom pamćenju.“

„Hoće li sada da zahladni?“ Širin beše letnje dete i nikada nije spoznala istinsku studen.

„Postepeno“, odgovori meštar Kresen. „Ako su bogovi milostivi, podariće nam toplu jesen i obilnu žetvu, da se spremimo za predstojeću zimu.“ Kmetovi su govorili da dugačko leto znači još dužu zimu, ali meštar nije hteo da plaši dete takvim pričama.

Zakrpa zazvoni zvonima. „Pod morem je *uvek* leto“, zapevao je. Sirene u kosama nose morske zvezde i pletu haljine od srebrnih morskih trava. Znam to, znam to, o, o, o.“

Širin se zakikota. „Volela bih da imam haljinu od srebrnih morskih trava.“

„Pod morem, sneg uvis pada“, reče luda, „a kiša je kô pepeo suva. Znam to, znam to, o, o, o.“

„Stvarno će padati sneg?“, upita dete.

„Hoće“, reče Kresen. *Ali se iskreno nadam da će dotle proteći još dosta godina, a da ni onda neće dugo trajati.* „Ah, evo Pilosa sa pticom!“

Širin oduševljeno uskliknu. Čak je i Kresen morao da prizna kako ptica predstavlja čudesan prizor, bela kao sneg i veća od sokola, sjajnih crnih očiju koje su govorile da to nije običan albino, već pravi rasni beli gavran iz Citadele. „Ovamo!“ pozva on. Gavran raširi krila, vinu se u vazduh, pa bučno zalepeta kroz sobu i spusti se na sto kraj njega.

„Idem da vam donesem doručak“, oglasi se Pilos. Kresen klimnu glavom. „Ovo je gospa Širin“, reče gavranu. Ptica zamahnu glavom gore-dole, kao da se klanja. „*Gospa*“, zagrakta. „*Gospa*.“

Devojčica razrogači oči. „On govori!“

„Poneku reč. Kao što sam rekao, te su ptice veoma pametne.“

„Pametna ptica, pametan čovek, pametna pametna luda“, reče Zakrpa, zveneći. „O, pametna pametna pametna luda.“ A onda zapeva. „*Senke dolaze da plešu, moj gospodaru, da plešu, moj gospodaru, da plešu, moj gospodaru*“, pevao je, cupkajući s noge na nogu. „*Senke dolaze da ostanu, moj gospodaru, da ostanu, moj gospodaru, da ostanu, moj gospodaru*.“ Grčevito je zabacivao glavu na svaku reč a zvona na njegovim rogovima su ječala.

Beli gavran prestrašeno graknu i odleprša na gvozdenu ogradu stepeništa. Širin kao da se nekako smanjila. „Stalno to peva. Rekla sam mu da prestane, ali neće. A mene to plaši. Nateraj ga da prestane.“

Kako ja to da uradim?, upitao se starac. *Jednom davno sam mogao da ga učutkam zanavek, ali sada...*

Zakrpa im je došao kao dečak. Neprežaljeni lord Stefon našao ga je u Volantisu, na drugoj obali Uskog mora. Kralj – stari kralj, Eris II Targarjen, koji u to vreme još nije bio toliko lud – bio je poslao lorda da nađe nevestu za princa Regara, pošto ovaj nije imao sestru kojom bi se oženio.

„Našli smo izvrsnu ludu“, pisao je lord Stefon Kresenu dve sedmice pre no što je trebalo da se vrati kući iz bezuspešne potrage. „Još je dečak, ali je okretan kao majmun i duhovit kao četa dvorana. Žonglira i zagoneta, izvodi čarolije i lepo peva na četiri jezika. Otkupili smo mu slobodu i nadamo se da ćemo ga povesti sa sobom. Roberta će oduševiti, a Stanisa možda jednog dana čak i naučiti da se smeje.“

Kresena rastuži uspomena na to pismo. Niko nikada nije naučio Stanisa da se smeje, a dečak Zakrpa najmanje od svih. Oluja je došla iznenadno i besno i Brodolomni zaliv je opravdao svoje ime. Lordova galija *Ponosni vetar* potonula je nedaleko od njegovog zamka. Dva starija sina su sa zidina gledala kako se očev brod razbija o stene i kako ga guta more. Stotinu veslača i mornara utopilo se s lordom Stefonom Barateonom i njegovom gospom suprugom, a plime su još danima izbacivale nove naduvene leševe na žalo pod Krajolujem.

Dečaka je more izbacilo trećeg dana. Meštar Kresen je sišao sa ostalima, da prepozna mrtve. Kada su našli ludu, bio je go, kože bele i smežurane, ulepljene vlažnim peskom. Kresen je pomislio da je posredi još jedan leš, ali kada ga je Džomi zgrabio za noge da ga odvuče do kola, dečak se zakašljao i seo. Džomi se do smrti kleo da je Zakrpina koža na dodir bila hladna kao led.

Niko nikada nije objasnio kako je luda preživeo dva dana u moru. Ribari su pričali da ga je neka sirena naučila da diše vodu, u zamenu za njegovo seme. Sam Zakrpa ništa nije govorio. Duhoviti, pametni momak o kome je pisao lord Stefon nikada nije stigao do Krajoluja; dečak koga su našli bio je neko potpuno drugi, skrhanog tela i uma, jedva sposoban za govor, a kamoli za duhovitosti. Ipak njegovo lice lude nije ostavljalo sumnje o kome je reč. U Slobodnom gradu Volantisu običaj je bio da se lica robova i slugu tetoviraju; od vrata do čela dečakovo lice prekrivala je karirana zeleno-crvena šara.

„Nesrećnik je lud, trpi silne bolove i nije koristan nikome, a ponajmanje sebi“, rekao je stari ser Harbert, u to doba kastelan Krajoluja. „Najveće milosrđe bilo bi dati mu punu čašu makovog mleka. Bezbolan i trajan san. On bi nas zbog toga blagosiljao, kada bi imao dovoljno pameti.“ Kresen međutim nije na to pristao, i napokon je prevagnuo. Da li je Zakrpa zbog te pobede bio srećniji, to nije umeo da kaže, čak ni danas, nakon tolikih godina.

„*Senke dolaze da plešu, moj gospodaru, da plešu, moj gospodaru, da plešu, moj gospodaru*“, pevao je luda i dalje, vrteći glavom tako da su zvona postajala sve glasnija. *Bong dong, ring-a-ling, bong dong.*

„*Gospodaru*“, graktao je beli gavran. „*Gospodaru, gospodaru, gospodaru.*“

„Luda peva šta joj se prohte“, reče meštar svojoj uznemirenoj princezi. „Ne smeš da primaš njegove reči k srcu. Sutra će se možda prisetiti neke druge pesme, i ovu više nikada nećeš čuti.“ *Lepo peva na četiri jezika*, pisao je lord Stefan...

Pilos se pojavi na vratima. „Meštre, oprosti.“

„Zaboravio si kašu“, reče Kresen, začuđen. To nije bilo nimalo nalik na Pilosa.

„Meštre, ser Davos se sinoć vratio. Pričaju o tome u kuhinji. Mislio sam da ćeš smesta hteti da znaš.“

„Davos... sinoć, kažeš? Gde je sada?“

„S kraljem. Proveli su zajedno gotovo čitavu noć.“

Bilo je vremenâ kada bi ga lord Stanis probudio, bez obzira na čas, da bude uz njega i da ga savetuje. „Trebalo je da mi jave“, snuždeno će Kresen. „Trebalo je da me probude.“ Onda lagano pusti Širininu ručicu. „Oprosti mi, moja gospo, ali moram da razgovaram s tvojim gospodarom ocem. Pilose, daj mi ruku. U ovom zamku ima previše stepenica; ponekad mi se čini da ih svake noći dodaju još po nekoliko, samo da bi me jedili.“

Širin i Zakrpa krenuše za njima, ali devojčici uskoro dosadi starčev spori hod, pa odjuri napred, praćena ludom, čija su zvona sumanuto zvonila.

Zamkovi nisu gostoljubivi prema slabima, podseti se Kresen dok se spuštao niz zavožite stepenice Tornja morskog zmaja. Lord Stanis će biti u Odaji oslikanog stola, na vrhu Kamenog bubnja, središnje utvrde Zmajkamenâ, tako nazvane po tutnjavi i grmljavini koju su njeni drevni zidovi proizvodili za vreme oluja. Da bi stigli do njega, moraće da pređu galeriju, prođu kroz srednje i unutrašnje zidine s njihovim stražarima, kamenim čudovištima i kapijama od crnog gvožđa i popnu se uz tolike stepenice da je Kresenu bilo muka i od same pomisli na njih. Mladići su preskakali po dve stepenice odjednom; za starca bolnog kuka, svaka je bila izazov. Ali lord Stanis nije ni pomišljao da dođe k njemu, tako da se meštar pomirio sa tim iskušenjem. Bar mu je Pilos pomagao, i na tome je bio zahvalan.

Vukući se niz galeriju, prošli su pored niza visokih lučnih prozora s kojih su se dobro videli spoljnje dvorište i zidine, kao i ribarsko selo iza njih. U dvorištu, strelci su vežbali gađanje, uz povike: „Napni, ciljaj, odapni!“ Zvuk njihovih strela

podsećao je na jato ptica koje uzleće. Gardisti su hodali po zidinama, pogledavajući između kamenih čudovišta na vojsku ulogorenu napolju. Jutarnji vazduh beše magličast od logorskih vatri, jer je tri hiljade ljudi upravo sedalo za doručak pod barjacima svojih lordova. Iza prostranog logora, sidrište beše načičkano brodovljem. Nijednoj lađi koja je u proteklih pola godine prošla blizu Zmajkamina nije više bilo dozvoljeno da ode. *Gnev* lorda Stanisa, ratna galija sa tri palube i tri stotine vesala, delovala je gotovo sitno, onako okružena trbušastim karakama i kogama.

Gardisti pred Kamenim bubnjem znali su meštre po viđenju, pa ih propustiše. „Čekaj ovde“, reče Kresen Pilosu kada udoše. „Bolje je da ga vidim nasamo.“

„Uspom je dugačak, meštre.“

Kresen se osmehnu. „Misliš da sam to zaboravio? Ovim stepenicama sam se popeo toliko puta da svaku znam ponaosob.“

Na pola puta je zažalio zbog te odluke. Taman je zastao da povrati dah i da mu bol u kuku mine kada začu zvuk čizama na kamenu i nađe se licem u lice sa ser Davosom Sivortom, koji je silazio.

Davos beše sitan čovek, a nisko poreklo jasno mu se videlo na neuglednom licu. Iznošen zeleni plašt, šaren od soli i kiše i izbledeo od sunca, prekrivao mu je uska ramena, smeđi dublet i čakšire, koji su mu se slagali sa smeđim očima i kosom. Oko vrata mu je sa uzice visila vrećica od izlizane kože. Kratka brada beše mu prošarana sedim vlasima, a na obogaljenoj levoj šaci nosio je kožnu rukavicu. Kada ugleda Kresena, on zastade.

„Ser Davose“, reče meštar. „Kada si se vratio?“

„Pre osvita, po mrklom mraku. To mi je omiljeno doba.“ Pričalo se da niko nikada nije upravljao brodom po noći ni upola tako vešto kao Davos Kratkoruki. Pre nego što ga je lord Stanis proizveo u viteza, bio je najozloglašeniiji i najneuhvatljiviji krijumčar u svih Sedam kraljevstava.

„I?“

Čovek odmahnu glavom. „Onako je kao što si ga i upozorio. Oni se neće dići, meštre. Ne radi njega. Ne vole ga.“

Ne, pomisli Kresen. Niti će ga ikada voleti. On je snažan, sposoban, pravedan... da, pravedan i više no što je mudro... ali to nije dovoljno. To nikada nije bilo dovoljno. „Razgovarao si sa svima?“

„Sa svima? Ne. Samo sa onima koji su hteli da me prime. Ne vole ni mene ti visokorođeni. Za njih ću uvek biti Vitez od Praziluka.“ Leva šaka mu se sklopi, kratki prsti stegoše se u pesnicu; Stanis im beše odsekao vrške, do prvog zgloba, na svima osim na palcu. „Prelomio sam hleb sa Galijenom Svonom i starim Penrouzom, a Tartovi su pristali na ponoćni susret u šumarku. Drugi – pa, Berik Donderion je nestao, neki kažu da je mrtav, a lord Keron je sa Renlijem. Sada je Bris Narandžasti, od Dugine garde.“

„Dugine garde?“

„Renli je obrazovao vlastitu Kraljevu gardu“, objasnio je bivši krijumčar, „ali njih sedmorica ne nose belo. Svaki ima svoju boju. Loras Tirel im je lord zapovednik.“

Bila je to baš onakva zamisao kakve je obožavao Renli Barateon; veličanstveni novi viteški red, obznanjen uz nove, divne odore. Još kao dečaku, Renliju su se dopadale žive boje i bogate tkanine, a mnogo je voleo i da se igra. „Gledajte me!“, vikao bi dok bi nasmejan trčao kroz dvorane Krajoluja. „Gledajte me, ja sam zmaj“, ili: „Gledajte me, ja sam čarobnjak“, ili: „Gledajte me, gledajte me, ja sam kišni bog!“

Odvazni dečacić raščupane crne kose i osmehnutih očiju sada je bio odrastao čovek od dvadeset jedne godine, a i dalje se igrao svojih igara. *Gledajte me, ja sam kralj*, pomisli Kresen tužno. *O, Renli, Renli, mило moje dete, znaš li šta si uradio? I da li bi mario i da znaš?* „Kako su lordovi obrazložili svoje odbijanje?“, upita on ser Davosa.

„Pa, što se toga tiče, neki su mi pružili lepe reči, a neki iskrene, neki su smislili izgovore, neki obećanja, a neki su prosto lagali.“ Slegnuo je ramenima. „Naposljetku, reči su samo vetar.“

„Nisi mogao da mu doneseš nadu?“

„Samo lažnu, a to nisam želeo“, reče Davos. „Od mene je čuo istinu.“

Meštar Kresen se priseti dana kada je Davos proizveden u viteza, nakon opsade Krajoluja. Lord Stanis i mala posada držali su zamak skoro godinu dana, protiv velike vojske lordova Tirela i Redvina. Čak im je i more bilo zatvoreno, danju i noću njime su kružile Redvinove galijske, na čijim se katarkama vijorio tamnocrveni barjak Senice. U Krajoliju, konji su bili odavno pojedeni, nije više bilo ni pasa ni mačaka i posada beše spala na korenje i pacove. A onda dođe noć mladog meseca i crnih oblaka koji sakriše zvezde. Obavijen tamom, krijumčar Davos usudio se da se provuče između Redvinovih galijske i stena Brodolomnog zaliva. Njegov brodić imao je crn trup, crna jedra, crna vesla, a bio je pun praziluka i usoljene ribe. Nije toga bilo previše, tek toliko da posada ostane u životu dok Edard Stark nije stigao do Krajoluja i razbio opsadu.

Lord Stanis je nagradio Davosa dobrom zemljom na Besnom rtu, malom utvrdom i viteškim zvanjem... ali je takođe odlučio da ovaj mora ostati bez vršaka svih prstiju na levoj ruci, kako bi platio za sve godine krijumčarenja. Davos je kaznu prihvatio, pod uslovom da sečivom barata Stanis lično; nije hteo da je prihvati iz manje dostojnih ruku. Lord je upotrebio kasapsku sataru kako bi sekao pravilnije i tačnije. Nakon toga, Davos je odabrao ime Sivort za svoju novostvorenu kuću, a za barjak crni brod na svetlosivom polju – s prazilukom na jedrima. Bivši krijumčar voleo je da kaže kako mu je Stanis učinio veliku uslugu, pošto je sada imao da čisti i seče četiri nokta manje.

Ne, pomisli Kresen, takav čovek neće pružati lažne nade, niti prikrivati surovu istinu. „Ser Davose, istina ume da bude gorak napitak, čak i za čoveka kao što je lord Stanis. On ne misli ni na šta drugo sem na povratak u Kraljevu Luku na čelu

sve svoje sile, na to da skrši svoje neprijatelje i uzme ono što mu po pravdi pripada. Ali sada...”

„Ako odvede ovu malobrojnu vojsku u Kraljevu Luku, poginuće. Ona nije dovoljno jaka. To sam mu i rekao, ali znaš već kakav je njegov ponos.“ Davos pruži ruku u rukavici. „Pre će meni ponovo izrasti prsti nego što će se taj čovek povinovati razumu.“

Starac uzdahnu. „Uradio si sve što si mogao. Sada ja moram da ponovim to što si mi ti rekao.“ Onda umorno nastavi uspon.

Odaja lorda Stanisa Barateona beše velika okrugla prostorija sa zidovima od golog crnog kamena i četiri visoka uska prozora otvorena na sve četiri strane sveta. U središtu odaje nalazio se veliki sto po kome i beše dobila ime, masivna ploča izrezbarenog drveta, izrađena po naredbi Egona Targarjena u dane pre Osvajanja. Oslíkani sto imao je više od pedeset stopa u dužinu i beše možda upola toliko širok na najširem mestu, ali manje od četiri stope na najužem. Egonovi stolari dali su mu oblik vesterorskog kopna, urezujući svaki zaliv i poluostrvo, sve dok više nijedna ivica nije bila ravna. Na površini potamneloj od tristogodišnje upotrebe stajaše oslikano Sedam kraljevstava, onakvih kakva behu u Egonovo doba; reke i planine, zamkovi i gradovi, jezera i šume.

U odaji se nalazila samo jedna stolica, pažljivo postavljena uz mesto koje je Zmajkamen zauzimao kraj obale Vesterosa, i uzdignuta, kako bi se sa nje dobro videla čitava površina stola. Na stolici je sedeo čovek u uskom kožnom prsluku i čakširama od grube smeđe vune. Kada meštar Kresen uđe, on diže pogled. „Znao sam da ćeš doći, starče, zvao te ja ili ne.“ U njegovom glasu ne beše ni tračka toplote; za njega, ništa novo.

Stanis Barateon, gospodar Zmajkamina i milošću bogova zakoniti naslednik Gvozdenog prestola Sedam kraljevstava Vesterosa, beše čovek širokih ramena i žilavih ruku, zategnutog lica i mišića koji su ličili na kožu što se sušila na suncu sve dok nije postala tvrda kao čelik. Strog beše reč koju su ljudi najčešće upotrebljavali kada su govorili o Stanisu, i on strog jeste bio. Mada još nije imao ni trideset i pet godina, na glavi mu je ostao samo tanak venac crne kose, poput senke kakve krune. Njegov brat, pokojni kralj Robert, pred kraj života pustio je bradu. Meštar Kresen je nikada nije video, ali se pričalo da je bila čupava, gusta i neukrotiva. Kao da hoće tome da odgovori, Stanis je svoje zaliske potkresivao strogo i kratko. Pružali su se kao plavocrna senka preko četvrtaste vilice i košćatih udubina njegovih obraza. Oči su mu bile otvorene rane pod teškim veđama, tamno plavetne kao noćno more. Od njegovih usta bi i najsmešniju ludu obuzeo očaj; bila su to usta stvorena za mrgođenje, pretnje i odsečno izrečene zapovesti, tankih usana i napetih mišića, usta koja su zaboravila šta je osmeh, a šta je smeh nikada nisu ni znala. Ponekad noću, kada bi svet potpuno utihnuo, meštru Kresenu se činilo da čuje lorda Stanisa kako škrguće zubima na drugom kraju zamka.

„Nekada bi me probudio“, reče starac.

„Nekada si bio mlad. Sada si star i bolestan, i potreban ti je san.“ Stanis nikada nije naučio da ulepšava svoje reči, da vrda i da laska; govorio je šta je mislio, a oni kojima se to nije dopadalo mogli su da se nose u pakao.

„Znao sam da ćeš brzo dočuti šta je Davos imao da kaže. Uvek sve dočuješ, zar ne?“

„Ne bih ti bio od pomoći da nije tako“, kaza Kresen. „Sreo sam Davosa na stepeništu.“

„I pretpostavljam da ti je sve ispričao? Trebalo je da mu skratim i jezik, a ne samo prste.“

„Onda bi ti bio slab izaslanik.“

„I ovako je bio slab izaslanik. Olujni gospodari se neće dići radi mene. Izgleda da me ne vole, a pravednost moje borbe ništa im ne znači. Kukavice među njima sedeće iza svojih zidova, čekaće da vide kako vetar duva i ko će pobediti. Odvažni među njima već su se opredelili za Renlija. Za *Renlija*!“ On ispljunu to ime poput otrova.

„Tvoj brat je bio gospodar Krajoluja poslednjih trinaest godina. Ti lordovi su njegovi zakleti vazali...“

„*Njegovi*“, prekide ga Stanis, „a po pravdi su morali biti moji. Nikada nisam tražio Zmajkamen. Nikada ga nisam želeo. Prihvatio sam ga zato što su tu bili Robertovi neprijatelji, i on mi je naredio da ih istrebim. Sagraдио sam mu flotu i obavio njegov posao, pokoran kao što mlađi brat i treba da bude prema starijem, kao što Renli treba da bude prema meni. A kako mi je Robert zahvalio? Proglašio me je za gospodara Zmajkamina, a Krajoluj i sve njegove prihode dao *Renliju*. Krajoluj je pripadao kući Barateona tri stotine godina; po pravdi je trebalo da pređe meni kada je Robert osvojio Gvozdeni presto.“

Bila je to stara rana, duboka i bolna, sada i više nego pre. Odatle je poticala sva slabost njegovog gospodara; Zmajkamentu je, koliko god da je star i snažan bio, na vernost bila zakleta tek šačica neznatnih lordova, čija su kamenita ostrvca bila preslabo naseljena da bi se podiglo onoliko vojske koliko je Stanisu trebalo. Čak i sa najamnicima koje je doveo preko Uskog mora iz slobodnih gradova Mira i Lisa, vojska ulogorena pred zidinama bila je premalena da skrši moć kuće Lanistera.

„Robert ti je naneo nepravdu“, odgovori meštar Kresen oprezno, „ali je za to imao jake razloge. Zmajkamen je dugo bio sedište kuće Targarjena. Trebao mu je snažan čovek da tu vlada, a Renli je bio tek dete.“

„On je i sada dete“, odseče Stanis, a gnev glasno odjeknu praznom odajom, „lakomo dete koje bi da mi ukrade krunu s glave. Čime je to Renli zaslužio presto? Sedi na veću i šali se s Maloprstićem, a na turnirima oblači blistavi oklop i dozvoljava da ga bolji od njega zbacuju s konja. I to je sve što se ima reći o mom bratu Renliju, čoveku koji misli da treba da bude kralj. Zašto li su me bogovi prokleli *braćom*, pitam ja tebe?“

„Ja ne mogu da odgovaram za bogove.“

„Ti retko uopšte i odgovaraš u poslednje vreme, tako mi izgleda. Ko je Renlijev meštar? Možda bi bilo bolje da njega pozovem, njegovi saveti bi mi se možda više svideli. Šta misliš, šta je taj meštar rekao kada je moj brat odlučio da mi otme krunu? Kakav je savet taj tvoj kolega ponudio toj mojoj izdajničkoj krvi?“

„Iznenadilo bi me da je lord Renli tražio nečiji savet, veličanstvo.“ Najmlađi od tri sina lorda Stefona izrastao je u čoveka odvažnog ali nepromišljenog, koji je sve činio nagoni, a ne razumno. Po tome, i po mnogo čemu drugom, Renli je bio isti Robert, i nimalo nalik na Stanis.

„*Veličanstvo*“, ponovi Stanis jetko. „Izruguješ mi se kraljevskim zvanjem, a čega sam ja to kralj? Zmajkamen i pokoja stena u Uskom moru, to je moje kraljevstvo.“ On se spusti niz stepenice svoje stolice i zastade pred stolom, tako da mu senka pade na ušće Crnobujice i naslikanu šumu, tamo gde se sada nalazila Kraljeva Luka. Tu stajaše, mračan i zamišljen, nad kraljevstvom koje je želeo da osvoji, naizgled bliskim, a ipak tako dalekim.

„Večeras ću obedovati sa svojim lordovima vazalima, kakvi su da su. Sa Seltigarom, Velarionom, Bar Emonom, čitavom jadnom bratijom. Slabašan ulov, moram da priznam, ali sve što su mi braća ostavila. Onaj liski pirat Salador San biće tu s najnovijim računima za ono što mu dugujem, a Moroš Miranin će me upozoravati na plime i jesenje bure, dok će lord Sanglas bogobojažljivo mrmljati o volji Sedmoro. Seltigara će zanimati koliko će nam se olujnih lordova pridružiti. Velarion će pretiti povlačenjem svoje vojske ako smesta ne udarimo. Šta da im kažem? Šta mi je činiti?“

„Tvoji istinski neprijatelji su Lanisteri, moj gospodaru“, odgovori meštar Kresen. „Ako biste se ti i tvoj brat ujedinili protiv njih...“

„Sa Renlijem neću pregovarati“, odvrati Stanis tonom koji nije dopuštao raspravu. „Dokle god sebe naziva kraljem.“

„Ne Renli, dakle“, popustio je meštar. Njegov gospodar beše tvrdoglav i gord; kada bi nešto naumio, bilo je nemoguće razuveriti ga. „I drugi mogu da posluže tvojim ciljevima. Sin Edarda Starka proglasio se za kralja na Severu, a iza njega stoji sva sila Zimovrela i Brzorečja.“

„Zelen dečak“, reče Stanis, „i još jedan lažni kralj. Treba li da prihvatim krnje kraljevstvo?“

„Polu kraljevstva je sigurno bolje nego ništa“, kaza Kresen, „a ako momku pomogneš da osveti očevo ubistvo...“

„Zašto bih ja svetio Edarda Starka? On mi ništa nije značio. O, *Robert* ga je voleo, tako je. Voleo ga je kao brata, koliko sam samo to puta čuo? *Ja* sam bio njegov brat, a ne Ned Stark, ali po njegovom ophođenju prema meni to nikada ne bih znao. *Ja* sam mu branio Krajoluj, gledao sam kako dobri ljudi umiru od gladi dok su se Mejs Tirel i Pakster Redvin gostili pod mojim zidinama. Da li mi je Robert zahvalio? Nije. Zahvalio je *Starku* za to što je razbio opsadu kada smo spali na pacove i rotkvice. *Ja* sam na Robertovu zapovest sagrađio flotu i osvojio

Zmajkamen u njegovo ime. Da li mi je stegao ruku i rekao: *Svaka čast, brate, šta bih ja bez tebe?* Ne, optužio me je što sam dopustio da Vilem Deri pobegne sa Viserisom i malom, kao da sam to mogao da sprečim. Sedeo sam u njegovom Veću petnaest godina, pomagao sam Džonu Erinu da vlada kraljevstvom dok se Robert opijao i kurvao, ali kada je Džon umro, da li me je brat imenovao za desnicu? Ne, odjurio je svome dragom prijatelju Nedu Starku i njemu ponudio tu čast. Obojica su se time baš usrećila.“

„Možda sve to i jeste tako, moj gospodaru“, reče meštar Kresen blago. „Tebi su nanete velike nepravde, ali prošlost je prah. Budućnost još može biti tvoja ako se udružiš sa Starkovima. Postoje i drugi kojima možeš prići. Šta je sa ledi Erin? Ako joj je kraljica ubila supruga, ona će sigurno želeti pravdu. Ona ima malog sina, naslednika Džona Erina. Ako veriš Širin sa njim...“

„Dečak je slab i bolešljiv“, prigovori lord Stanis. „Čak i njegov otac je to jasno video, onda kada me je zamolio da ga podižem na Zmajkamen. Paževska služba bi mu još možda i dobro činila, ali je prokleta Lanisterka otrovala lorda Erina pre nego što je to moglo da se završi, a sada ga Liza krije u Gnezdu sokolovom. Nikada se neće odvojiti od dečaka, to ti jamčim.“

„Onda moraš poslati Širin u Gnezdo sokolovo“, posavetova ga meštar. „Zmajkamen je mračan dom za jedno dete. Nek i luda pođe sa njom, pa bi tako kraj sebe imala poznato lice.“

„Poznato i odvratno.“ Stanisovo čelo izbrazdaše duboke misli. „Ipak... možda вреди pokušati...“

„Mora li zakoniti gospodar Sedam kraljevstava da moli pomoć od udovica i samozvanaca?“, upita oštro ženski glas.

Meštar Kresen se okrenu i obori glavu. „Moja gospo“, izgovori, kivan što je nije čuo kako ulazi.

Lord Stanis se namrgodi. „Ja ne molim. Nikoga. Zapamti to, ženo.“

„Drago mi je što to čujem, moj gospodaru.“ Ledi Selisa bila je visoka kao njen muž, suvog tela i uskog lica, isturenih ušiju, oštrog nosa i jedva primetnih nausnica. Svakodnevno ih je čupala i redovno ih proklinjala, ali su se stalno vraćale. Oči su joj bile blede, usta stroga, glas kao bič. Sada je njime ošinula. „Ledi Erin ti duguje pokornost, baš kao i Starkovi, tvoj brat Renli, i svi ostali. Ti si njihov jedini istinski kralj. Ne bi ti pristajalo da se sa njima cenjkaš i trguješ za ono što ti pripada po pravdi i milosti boga.“

Boga, rekla je, a ne *bogova*. Crvena žena ju je pridobila, srcem i dušom, obratila ju je od bogova Sedam kraljevstava, i starih i novih, štovanju onoga koga su zvali Gospodar svetlosti.

„Nek tvoj bog zadrži svoju milost“, kaza lord Stanis, koji nije delio žarku novu veru svoje žene. „Mačevi meni trebaju, a ne blagoslovi. Imaš li negde skrivenu vojsku koju mi nisi spomenula?“ U njegovom glasu ne beše naklonosti. Stanis se nikada nije osećao prijatno u društvu žena, i to je važno i za društvo njegove

supruge. Kada je otišao u Kraljevu Luku da sedi u Robertovom veću, ostavio je Selisu na Zmajkameni sa kćerkom. Pisao je retko, dolazio još i ređe; obavio bi svoju dužnost u bračnom krevetu jednom ili dvaput godišnje, ali u tome nije nalazio radosti, a sinovi kojima se nekada nadao nikada se nisu rodili.

„Moja braća, stričevi i rođaci imaju vojske“, reče mu ona. „Kuća Florenta stae pod tvoj barjak.“

„Kuća Florenta u najboljem slučaju može da prikupi dve hiljade mačeva.“ Pričalo se da Stanis zna snagu svake kuće u Sedam kraljevstava. „A ti imaš mnogo više vere u svoju braću i stričeve nego što je imam ja, moja gospo. Zemlje Florenta nalaze se preblizu Visokog sada da bi se tvoj gospodar stric igrao s gnevom Mejsa Tirela.“

„Postoji i drugi način.“ Ledi Selisa se približi. „Pogledaj kroz prozore, moj gospodaru. Eno znamenja na koje čekaš, bukti na nebu. Crveno je, crveno kao plamen, crveno kao vatreno sunce boga jedinoga. To je *njegov* simbol – i tvoj! Vidi kako se razvilo po nebu, poput vrelog zmajskog daha, a ti si gospodar Zmajkamen. Ono kazuje da je tvoje vreme nastupilo, veličanstvo. To je sasvim jasno. Suđeno ti je da isploviš sa ove samotne stene kao što je nekada Egon Osvajač isplovio, da skršiš sve neprijatelje pred sobom kao što ih je on skršio. Reci samo reč, i prigrli moć Gospodara svetlosti.“

„Koliko će mi mačeva dati Gospodar svetlosti?“, upita ponovo Stanis.

„Koliko god ti je potrebno“, obeća njegova žena. „Mačeve Krajoluja i Visokog sada za početak, i sve njihove lordove vazale.“

„Davos se ne bi složio s tim“, reče Stanis. „Ti mačevi zakleti su Renliju. Oni vole mog ljupkog mlađeg brata, kao što su nekada voleli Roberta... i kao što nikada nisu voleli mene.“

„Tako je“, odgovori ona, „ali ako Renli umre...“

Stanis se podozrivo zagleda u svoju ženu, sve dok Kresen više nije mogao da drži jezik za zubima. „O tome ne treba ni razmišljati. Veličanstvo, kakve god da je ludosti Renli počinio...“

„*Ludosti*? Ja to zovem veleizdajom.“ Stanis se ponovo okrenu ženi. „Brat mi je mlad i snažan, a okružen je velikom vojskom i tim svojim duginim vitezovima.“

„Melisandra je gledala u plamen, i videla ga mrtvog.“

Kresena obuze užas. „Bratoubistvo... moj gospodaru, to je *zlo*, nepojmljivo... molim te, saslušaj me.“

Ledi Selisa ga pažljivo odmeri. „A šta ćeš mu ti reći, meštre? Da će dobiti pola kraljevstva ako na kolenima ode pred Starkove i proda našu kći Lizi Erin?“

„Saslušao sam tvoje savete, Kresene“, reče lord Stanis. „Sada ću saslušati njene. Slobodan si.“

Meštar Kresen se ukočeno pokloni. Osećao je pogled ledi Selise na leđima dok se sporo vukao do vrata. Kada je stigao do kraja stepeništa, jedva je mogao da stoji. „Pomozi mi!“, reče Pilosu.

Čim se našao u sigurnosti svojih odaja, Kresen otpusti mladića i nanovo odšepa do balkona da tamo stoji među kamenim čudovištima i gleda na more. Jedan od ratnih brodova Saladora Sana klizio je kraj zamka, u vedre pruge obojeni pramac sekao je sivozelene vode dok su se vesla ravnomerno dizala i spuštala. Posmatrao ga je sve dok nije zamakao za kopno. *Kada bi i moji strahovi tako lako nestali.* Zar je živio toliko dugo samo zato da ovo doživi?

Kada meštar stavi svoju ogrlicu, odriče se nade na potomstvo, ali se Kresen ipak često osećao kao otac. Robert, Stanis, Renli... tri sina je podigao pošto je pobesnelo more odnelo lorda Stefona. Zar je bio tako neuspešan da ih sada gleda kako se međusobno ubijaju? Ne sme to da dozvoli, *neće* to dozvoliti.

U srcu svega je ona žena. Ne leđi Selisa, već ona *druga*. Crvena žena, tako su je sluge zvale, plašeći se da joj izgovore ime. „Ja ću joj izgovoriti ime“, reče Kresen paklenom psu od kamena. „Melisandra. *Ona.*“ Melisandra iz Ašaija, čarobnica, senkovezilja i sveštenica R'lora, Gospodara svetlosti, Srca vatre, Boga Plamena i Senke. Melisandra, čije se ludilo ne sme proširiti dalje od Zmajkamenena.

Odaje mu se činjahu mračne i sumorne nakon jutarnjeg svetla. Starac nespretim rukama upali sveću i odnese je u radnu sobu pod stepeništem što je vodilo u gavransko gnezdo, a gde su mu masti, napici i lekovi bili uredno poređani po policama. Na najnižoj polici, iza niza balzama u plitkim keramičkim posudama, nađe bočicu od tamnoplavog stakla, ne veću od malog prsta. Zazveckala je kada ju je protresao. Kresen oduva naslagu prašine i odnese je do stola. Pošto se srušio u stolicu, izvadio je čep i ispraznio bočicu. Desetak kristala, ne većih od semenki, rasu se po pergamentu koji je čitao. Na svetlosti sveća sijali su poput dragulja, tako ljubičasti da meštar pomisli kako tu boju sada prvi put vidi.

Lanac oko vrata postade mu veoma težak. On lagano dodirnu jedan kristal vrhom malog prsta. *Odveć mala stvar da bi u sebi sadržala moć života i smrti.* Bili su sačinjeni od izvesne biljke koja je rasla samo na ostrvima Žadnog mora, na drugoj strani sveta. Lišće je moralo da se osuši, zatim da se natapa u mešavini limuna, šećerne vode i nekih retkih začina s Letnjih ostrva. Nakon toga se listovi bacaju, ali se napitak zgušnjava pomoću pepela i ostavlja da se kristalizuje. Postupak je bio spor i težak, sastojci skupi i teško dostupni. Alhemičari iz Lisa su ipak znali za njega, kao i Ljudi bez lica iz Bravosa... a i meštari njegovog reda, mada se o tome nije pričalo van zidina Citadele. Svi su znali da meštar kuje svoju srebrnu kariku kada nauči veštinu lečenja – ali su svi radije zaboravljali da su ljudi vični lečenju podjednako vični i ubijanju.

Kresen više nije pamtio ime kojim su Ašajani zvali list, niti kako su liski trovači zvali kristal. U Citadeli su ga jednostavno nazivali davitelj. Rastopljen u vinu, stegao bi čoveku vratne mišiće čvršće nego bilo kakva pesnica i zatvorio dušnik. Pričalo se da lice žrtve postane modrocruveno kao malo kristalno seme iz koga raste smrt, ali je takvo i lice čoveka koji se zadavi komadićem hrane.

Baš ove noći lord Stanis prirediće gozbu za svoje vazale, svoju gospu... i crvenu ženu, Melisandru iz Ašaija.

Moram da se odmorim, reče meštar Kresen sebi. *Kad padne mrak, moram imati svu svoju snagu. Ruke ne smeju da mi zadrhte, niti hrabrost sme da me izda. Spremam se da učinim nešto užasno, ali to ipak mora biti učinjeno. Ako ima bogova, sigurno će mi oprostiti.* U poslednje vreme je veoma loše spavao. Kratak san će ga okrepiti za iskušenje koje mu predstoji. Iznuren, on se otetura do postelje, ali kada sklopi oči, još uvek je pred njima bilo svetlo komete, crveno i plameno, i neobično živo u tami njegovih snova. *Možda je to moja kometa*, pomisli napokon pospano, tren pre nego što ga obuze san. *Znamenje krvi, vesnik ubistva... da...*

Kada se probudio, uveliko je bila noć, u njegovoj ložnici bilo je mračno, a svaki zglobov u telu ga je bolelo. Kresen se pridiže, dok mu je glavu razdirao bol. Grčevito stežući štap, nesigurno ustade. *Baš je kasno*, pomisli. *Nisu me pozvali.* Uvek su ga zvali na gozbe, davali mu mesto uza samu so, nedaleko od lorda Stanisa. Pred očima mu zaigra lice njegovog gospodara, ne čoveka kakav je sada već dečaka kakav je bio nekad, kako stoji hladan u senkama dok sunce obasjava njegovog starijeg brata. Šta god da je uradio, Robert je uradio pre njega, i to bolje. Siroti dečak... mora da požuri, za *njegovo* dobro.

Meštar zateče kristale tamo gde ih je ostavio, pa ih pokupi s pergamenta. Kresen nije imao šuplje prstenje kakvo su, navodno, koristili trovači iz Lisa, ali je mnoštvo džepova, velikih i malih, bilo ušiveno u široke rukave njegove odore. On sakri seme davitelja u jedan od njih, otvori vrata i pozva: „Pilose? Gde si?“ Kada ne začu odgovor, pozva ponovo, glasnije. „Pilose, treba mi pomoć!“ Odgovora i dalje ne bi. To beše čudno; ćelija mladog meštra nalazila se na samo pola zavoja niz stepenice, i lako ga je mogao čuti.

Naposletku, Kresen bi prinuđen da dozove slugu. „Požurite“, reče im. „Predugo sam spavao. Do sada se već uveliko goste... i piju... trebalo je da me probude.“ Šta se desilo s mešтром Pilosom? Zbilja nije shvatao.

Ponovo je morao da pređe dugačku galeriju. Noćni vetar šaputao je kroz velike prozore, oštar od mirisa mora. Na zidinama Zmajkamina treperile su baklje, a dole u logoru gorele su stotine vatri, kao da je zvezdano polje palo na zemlju. Gore je plamtela kometa, crvena i zlokobna. *Previše sam star i mudar da se bojim takvih stvari*, reče meštar sebi.

Vrata Velike dvorane behu uokvirena čeljustima kamenog zmaja. On reče slugama da ga pred njima ostave. Biće bolje da uđe sam. Ne sme delovati slabašno. Teško se oslanjajući na štap, Kresen se pope uz poslednjih nekoliko stepenika, pa othrama ispod zuba do vratka. Dvojica gardista otvoriše pred njim teška crvena vrata i kroz njih navre iznenadni nalet buke i svetla. Kresen zakorači u zmajске čeljusti.

Kroz zveket noževa i tanjira i tihi žamor razgovora čuo je Zakrpu kako peva: „...da *plešu*, *moj gospodaru*, *da plešu*, *moj gospodaru*“, praćen zvečanjem zvona.

Ista užasna pesma koju je pevao tog jutra. „*Senke dolaze da ostanu, moj gospodaru, da ostanu, moj gospodaru, da ostanu, moj gospodaru.*“ Niži stolovi bili su prepuni vitezova, strelaca i najamničkih kapetana, koji su kidali komade crnog hleba i umakali ih u riblju čorbu. Nije bilo glasnog smeha, niti razuzdanih povika kakvi su remetili dostojanstvo gozbi drugih ljudi; lord Stanis to nije dopuštao.

Kresen krenu prema uzdignutom podijumu na kome su lordovi sedeli s kraljem. Morao je široko da zaobiđe Zakrpu. Zanet plesom, okružen zvukom zvona, luda nije ni čuo ni video kako meštar prilazi. Dok je skakutao s noge na nogu, Zakrpa nalete na Kresena i izbi mu štap. Zajedno padoše na pod, isprepletenih ruku i nogu, i iznenadna provala smeha zaori se svuda oko njih. Nema sumnje da su bili smešan prizor.

Zakrpa se pručio po njemu, išarano ludino lice počivalo je tik uz njegovo. Limena kaciga s rogovima i zvonima bila mu je spala. „Pod morem, padaš *uvis*“, objavi on. „Znam to, znam to, o, o, o.“ Luda se zakikota, otkotrlja, skoči na noge, pa izvede mali ples.

Nastojeći da spase šta se spasti može, meštar se slabašno osmehnu i pokuša da ustane, ali ga je kuk toliko bolelo da mu se na tren učini da ga je ponovo slomio. Oseti kako ga snažne ruke hvataju pod miške i dižu na noge.

„Hvala ti, ser“, promrmlja on, okrećući se da vidi koji mu je to vitez pritekao u pomoć...

„Meštre“, reče ledi Melisandra dubokim glasom, sa prizvukom melodija Žadnog mora. „Trebalo bi bolje da paziš.“ Kao i uvek, bila je obučena u crveno od glave do pete, u dugačku široku odoru od lepršave svile sjajne kao vatra, sa prostranim rukavima i dubokim prorezom na grudima, koji je otkrivao delić tamnije, krvavocrvene tkanine ispod. Oko vrata imala je tesan lančić od crvenog zlata, stegnutiji od svake meštarske ogrlice, ukrašen jednim jedinim velikim crvenim rubinom. Kosa joj nije bila boje narandže ili jagode, kao u običnih rido-kosih žena, već tamnog uglaćanog bakra koji se presijava na svetlu baklji. Čak su joj i oči bile crvene... ali joj koža beše glatka i bela, čista, bleđa kao mleko. Vitka je bila, otmenih kretnji, viša od mnogih vitezova, punih grudi i tananog struka, i srcastoga lica. Muškarci su teško odvajali pogled od nje, čak i meštari. Mnogi su govorili da je prelepa. Nije bila prelepa. Bila je crvena, strašna i crvena.

„Ja... hvala ti, moja gospo.“

„Čovek u tvojim godinama mora da pazi kud stupa“, reče Melisandra učtivo. „Noć je mračna i puna užasa.“

Znao je taj stih, iz neke molitve njene vere. *To nije važno, ja imam svoju veru.* „Samo se deca boje mraka“, kaza joj on. A ipak, dok je to izgovarao, ču Zakrpu kako nastavlja pesmu. „*Senke dolaze da plešu, moj gospodaru, da plešu, moj gospodaru, da plešu, moj gospodaru.*“

„Evo jedne istinske zagonetke“ reče Melisandra. „Pametna budala i budalasti mudrac.“ Sagnuvši se, ona podiže Zakrpinu kacigu s mesta gde beše pala i

stavi je Kresenu na glavu. Zvona se tiho oglašiš kada mu vedro pade preko ušiju. „Odgovarajuća kruna za tvoj lanac, lorde Meštre!“, glasno reče žena. Svud oko njih muškarci su se smejali.

Kresen stegnu usne i pokuša da obuzda gnev. Misli da je on slabašan i bespomoćan, ali će joj on dokazati suprotno, i to još ove noći. Možda jeste star, ali je i dalje meštar iz Citadele. „Druga kruna sem istine nije mi potrebna“, reče joj, skinuvši ludinu kacigu s glave.

„Na ovom svetu ima istina koje se ne uče u Starigradu.“ Melisandra mu okrenu leđa uz vrtlog crvene svile, pa krenu ka visokom stolu, gde su sedeli kralj Stanis i njegova kraljica. Kresen predade Zakrpi vedro sa rogovima i krenu za njom.

Na njegovom mestu sedeo je meštar Pilos.

Starac je mogao samo da stoji i zuri. „Meštre Pilose“, izusti napokon. „Nisi... nisi me probudio.“

„Veličanstvo mi je zapovedilo da te pustim da se odmoriš.“ Pilos je bar imao obraza da pocrveni. „Rekao mi je da ovde nisi potreban.“

Kresen prelete pogledom preko vitezova, kapetana i lordova, koji su ćutke sedeli. Lord Seltigar, ostareo i mrzovoljan, nosio je ogrtač ukrašen crvenim krobama od granata. Naočiti lord Velarion beše odabrao morskozelenu svilu; morski konjic od belog zlata na njegovom vratu dobro mu je pristajao uz dugačku svetlu kosu. Lord Bar Emon, dežmekast četrnaestogodišnji dečak, bio se oмотao purpurnim baršunom obrubljenim belim fokinim krznom, ser Aksel Florent ostao je neugledan čak i u crvenoj vuni i lisičjem krznu, pobožni lord Sanglas nosio je mesečeve opale oko vrata i jedne ruke, kao i na prstima, a liski kapetan Salador San sijao je poput sunca, sav u grimiznom satenu, zlatu i draguljima. Samo je ser Davos bio obučen jednostavno, u smeđi dublet i zeleni vuneni ogrtač, i samo mu je ser Davos uzvratilo pogled, u kome se videlo sažaljenje.

„Previše si bolestan i previše pometen da bi mi koristio, starče.“ To je zvučalo toliko nalik na Stanisov glas, ali je bilo nemoguće, bilo je nemoguće. „Pilos će mi od sada biti savetnik. On već radi sa gavranovima, pošto ti više ne možeš da se penješ do njihovog gnezda. Neću da mi pogineš dok me služiš.“

Meštar Kresen zatrephta. *Stanise, moj gospodaru, moj tužni tmurni dečake, sine koga nikada nisam imao, ne smeš to da radiš, zar ne znaš koliko sam brinuo za tebe, živeo za tebe, voleo te uprkos svemu? Da, voleo te, više čak i od Roberta ili Renlija, jer ti si bio onaj nevoljeni, onaj kome sam najviše trebao.* Ipak, izgovorio je samo: „Biće tvoja volja, moj gospodaru, ali... ali, nešto sam gladan. Mogu li da sednem za tvoj sto?“ *Pored tebe, mesto mi je pored tebe...*

Ser Davos ustade s klupe. „Biće mi čast da meštar sedne ovde pored mene, veličanstvo.“

„Kako hoćeš.“ Lord Stanis se okrete da kaže nešto Melisandri, koja je sela s njegove desne strane, na počasno mesto. Ledi Selisa sedela mu je sleva, sevajući osmehom blistavim i varljivim poput njenih dragulja.

Predaleko, pomisli Kresen tupo kada vide gde sedi ser Davos. Između krijumčara i visokog stola nalazilo se pola lordova vazala. *Moram da se približim ako hoću da joj sipam davitelja u čašu, ali kako?*

Zakrpa se šepurio naokolo dok se meštar sporo probijao oko stola ka Davosu Sivortu. „Ovde ribu jedemo“, uzviknu luda srećno, mašući bakalarom kao žezlom. „Pod morem, ribe jedu nas. Znam to, znam to, o, o, o.“ Ser Davos se izmače u stranu da napravi mesta na klupi. „Večeras bi svi trebalo da nosimo ludačke odore“, reče mračno dok se Kresen smeštao, „pošto smo se ludačkog posla prihvatili. Crvena žena je videla pobedu u plamenovima, tako da Stanis namerava da ustraje sa svojim zahtevima, bez obzira na snagu vojski. Ako i dalje sve bude po njenom, bojim se da ćemo svi videti isto što je video i Zakrpa – morsko dno.“

Kresen zavuče ruke u rukave, kao da hoće da se zgreje. Prsti mu napipaše tvrde grumenčice kristala u vuni. „Lorde Stanise!“

Stanis se okrenu od crvene žene, ali odgovori ledi Selisa. „*Kralju* Stanise. Zaboravljaš se, meštre.“

„On je star i misli mu blude“, reče joj kralj grubo. „Šta je, Kresene? Reci šta imaš.“

„Kad već nameravaš da isploviš, od presudne je važnosti da se ujediniš s lordom Starkom i ledi Erin...“

„Ja se neću ujediniti ni sa kim“, reče Stanis Barateon.

„Kao što se svetlo ne ujedinjuje s tamom.“ Ledi Selisa ga uze za ruku.

Stanis klimnu glavom. „Starkovi hoće da mi otmu pola kraljevstva, kao što su mi Lanisteri oteli presto, a moj vlastiti dragi brat mačeve i utvrde koje mi po pravu pripadaju. Oni su svi uzurpatori, i svi su mi neprijatelji.“

Izgubio sam ga, pomisli Kresen očajno. Kada bi samo nekako mogao da se neprimećen prikrade Melisandri... potreban mu je samo tren u blizini njene čaše. „Ti si zakoniti naslednik svog brata Roberta, istinski gospodar Sedam kraljevstava, i kralj Andala, Rojnara i Prvih ljudi“, reče očajnički, „ali ipak, ne možeš se nadati pobedi bez saveznika.“

„Ima on saveznika“, reče ledi Selisa. „R’lora, Gospodara svetlosti, srce vatre, boga plamena i senke.“

„Bogovi su u najboljem slučaju nesigurni saveznici“, nije odustajao starac, „a *taj* bog ovde nema moći.“

„Misliš da nema?“ Rubin na Melisandrinom vratu ulovi svetlo dok se okretala, i na tren se učini da blista sjajno poput komete. „Ako ćeš da govoriš takve ludosti, meštre, bolje da ponovo staviš krunu na glavu.“

„Da“, složi se ledi Selisa. „Zakrpinu kacigu. Odlično ti pristaje, starče. Stavi je ponovo, naređujem ti.“

„Pod morem, šešire niko ne nosi“, reče Zakrpa. „Znam to, znam to, o, o, o.“ Oči lorda Stanisa utonuše u senku teških veđa, usta mu se pretvorise u crtdu, a vilica mu je tiho radila. Uvek je škrgutao zubima kada je bio besan. „Ludo“, zareža najzad, „moja gospa supruga naređuje. Daj Kresenu svoju kacigu.“

Ne, pomisli stari meštar, ovo nisi ti, ti se ne ponašaš tako, uvek si bio pravedan, uvek strog ali nikada okrutan, nikada, nisi shvatao izrugivanje isto kao što nisi shvatao smeh.

Zakrpa doskakuta bliže, a zvona zaječaše: *klang-a-lang, ding-ding, klink-klank-klank-klank*. Meštar Kresen je sedeo ćutke dok mu je luda stavljala rogato vedro na glavu. Kresen pognu glavu pod njegovom težinom. Zvona mu zazvoniše. „Možda bi od sada trebalo da peva svoje savete“, reče ledi Selisa.

„Preteruješ, ženo“, kaza lord Stanis. „On je star čovek, i dobro me je služio.“

I služiću te do kraja, moj mili gospodaru, moj siroti usamljeni sine, pomisli Kresen, jer, iznenada, on uvide način. Ser Davosova čaša bila je pred njim, još napola puna kiselog crnog vina. On pronađe u rukavu čvrsti opiljak kristala, pa ga uze palcem i kažiprstom, pružajući ruku ka čaši. *Ravnomerni pokreti, spretni, sada ne smem da pogrešim*, molio se, i bogovi mu molitve uslišiše. U tren oka, među prstima mu nije ostalo ništa. Ruke mu godinama nisu bile tako vešte, niti pokreti tako smireni. Davos je video, ali niko drugi, u to je bio siguran. Sa čašom u ruci, on ustade na noge. „Možda sam i bio luda. Ledi Melisandra, hoćeš li da поделиš sa mnom čašu vina? Da nazdravimo tvom bogu, tvom Gospodaru svetlosti? U čast njegove moći?“

Crvena žena ga je pažljivo posmatrala. „Ako želiš.“

Osećao je kako ga svi gledaju. Davos pruži ruku ka njemu dok se dizao s klupe, hvatajući ga za rukav prstima koje je lord Stanis skratio. „Šta to radiš?“, prošapta.

„Ono što se mora“, odvrati meštar Kresen, „zarad čitavog kraljevstva i duše moga gospodara.“ Tad otrese Davosovu ruku, prolivši kap vina na pod.

Presrela ga je ispred visokog stola, a svi pogledi behu uprti u njih. Kresen je međutim video samo nju. Crvena svila, crvene oči, crveni rubin na njenom grlu, crvene usne izvijene u blagom osmeju dok je stavljala svoju šaku preko njegove, oko čaše. Njena koža mu se učini vrela, grozničava.

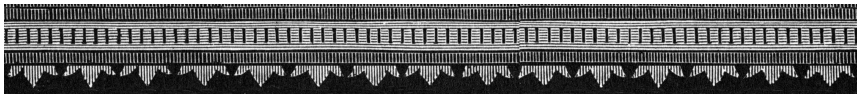
„Još nije prekasno da proliješ vino, meštre.“

„Ne“, prošapta on muklo. „Ne.“

„Kako hoćeš.“ Melisandra iz Ašaija uze čašu iz njegovih ruku i otpi dugačak gutljaj. U čaši beše ostalo samo pola gutljaja kada mu je ona ponudi nazad. „A sada ti.“

Ruke su mu se tresle, ali nagna sebe da bude jak. Meštar iz Citadele ne sme da se plaši. Vino mu beše oporo na jeziku. On pusti praznu čašu da mu ispadne iz prstiju i razbije se o pod. „On *ima* moć ovde, moj gospodaru“, reče žena. „A vatra pročišćava.“ Na grlu, rubin joj je crvenkasto svetlucao.

Kresen pokuša da odgovori, ali mu reči zapeše u grlu. Kašalj mu se preobrati u jeziv piskav zvižduk dok se borio za vazduh. Gvozdeni prsti stegoše mu se oko vrata. Dok je padao na kolena, još je odmahivao glavom, prkoseći joj, prkoseći njenoj moći, prkoseći njenom bogu. A kravlja zvona lupala su među rogovima, pevajući: *ludo, ludo, ludo*, dok ga je crvena žena sažaljivo posmatrala s visine, a plamičci sveća plesali u njenim crvenim, crvenim očima.

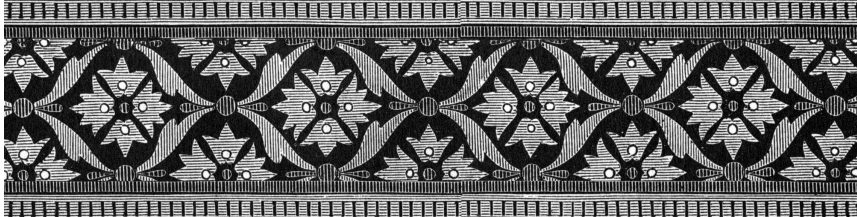
ARJA

U ZIMOVRELU SU JE ZVALI „ARJA KONJSKO LICE“, I mislila je da od toga nema ničeg goreg, ali to je bilo pre nego što ju je siroče Zelenoruki Lomi nazvao „Grudvoglav“.

Zaista joj se činilo da joj je glava na dodir kao grudva. Kada ju je Joren odvukao u onu uličicu, pomislila je da hoće da je ubije, ali ju je mrzovoljni starac samo čvrsto stegao i bodežom odsekao njene ućebane uvojke. Pamtila je kako je povetarac nosio pregršti prljave smeđe kose preko pločnika, prema obredištu pred kojim su joj ubili oca. „Iz grada vodim muškarce i dečake“, zarežao je Joren dok joj je oštri čelik grebao glavu. „Zato sada miruj, *dečko*.“ Kada je završio, teme su joj prekrivali samo čuperci i čekinje

Nakon toga joj je rekao da će odatle pa do Zimovrela biti siroče Ari.

„Kapiju ćemo lako proći, ali je drum nešto drugo. Pred tobom je dug put u rđavom društvu. Ovog puta ih ima tridesetak, muškaraca i dečaka na putu za Zid, i ni ne pomišljaj da su kao onaj tvoj brat kopile.“ Prodrmao ju je. „Lord Edard mi je dao da proverem po tamnicama, a tamo dole nisam zatekao gospodičice. Ova bratija, pola njih bi te kraljici predalo dok lupiš dlanom

o dlan, u zamenu za oprost i možda srebrnjak-dva. A i oni preostali bi isto, samo što bi te najpre silovali. Zato se drži po strani, i puštaj vodu u šumi, sama. To će biti najteže, pišanje, zato nemoj da piješ više no što moraš.“

Lako su napustili Kraljevu Luku, baš kao što je i rekao. Lanisterski stražari na kapijama zaustavljali su sve, ali se Joren jednom obratio po imenu, i njihova kola propustili su bez pretraživanja. Arju niko nije ni pogledao. Tražili su visokorođenu devojčicu, kćer kraljeve desne ruke, ne mršavog dečaka ostrižene glave. Arja se nije ni osvrnula. Želela je da se Crnobujica digne i poplavi čitav grad, Buvlju rupu i Crvenu tvrđavu, i Veliko obredišće, i *sve i svakoga* tamo, a posebno princa Džofrija i njegovu majku. No znala je da neće, a sem toga, Sansa je još u gradu, pa bi i nju voda odnela. Kada se toga prisetila, Arja je odlučila da umesto poplave želi Zimovrel.

Joren je, međutim, pogrešio u vezi s pišanjem. To uopšte nije bilo najteže; najteži su bili Zelenoruki Lomi i Pituljica. Siročići. Joren ih je nekolicinu pokupio sa ulica, obećavši im toplu hranu u stomaku i cipele na nogama. Ostale je pronašao u lancima. „Straži trebaju dobri ljudi“, rekao im je na polasku, „ali ćete i vi morati da poslužite.“

Joren je iz tamnica uzeo i odrasle muškarce, lopove, lovokradice, silovatelje i slične. Najgora su bila trojica koju je našao u crnim ćelijama, a biće da su čak i njega plašili, čim ih je držao lancima vezane za ruke i noge, u dnu kola, i još im se zakleo da će u okovima ostati sve do Zida. Jedan nije imao nos, već samo rupu u licu na mestu gde mu je odsečen, a oči odvratnog debelog ćelavca šiljastih zuba i obraza osutih gnojnim krastama nisu bile ni nalik ljudskim.

Petora kola izašla su iz Kraljeve Luke, natovarena zalihama za Zid: kožama i balama platna, polugama sirovog gvožđa, kavezima s gavranima, knjigama, hartijama i mastilom, zavežljajima kiselišća, ćupovima ulja i kovčezima lekova i začina. Zaprege teretnih konja vukle su kola, a Joren je kupio i dva jahaća konja i pet-šest magaraca za dečake. Arji bi se više dopao pravi konj, ali i magarac beše bolji od vožnje u kolima.

Muškarci na nju nisu obraćali pažnju, ali sa dečacima nije bila te sreće. Bila je dve godina mlađa od najmlađeg siročeta, pritom sitnija i mršavija, a Lomi i Pituljica protumačili su njeno ćutanje kao znak straha, gluposti ili gluvoće. „Gle kakav mač ima Grudvoglav!“ rekao je Lomi jednog jutra dok su sporo putovali kraj voćnjaka i žitnih polja. On je bio bojadžijin šegrt pre nego što su ga uhvatili u krađi i ruke su mu do lakata bile poprimile zelenu boju. Kada se smejao, njakao je baš kao magarci koje su jahali. „Odakle mač jednom pacovu iz slivnika kao što je Grudvoglav?“

Arja je namrgođeno grickala usnu. Videla je leđa Jorenovog izbledelelog crnog plašta ispred kola, ali beše čvrsto odlučila da od njega ne traži pomoć.

„Možda je on mali štitonoša“, ubaci Pituljica. Majka mu je bila pekarka pre nego što je umrla, i on je po čitav dan gurao njena kolica po ulicama, vičući: „*Pituljice, vruće pituljice!*“ „Štitonošče nekog mnogo finog gospodina, eto to je on.“

„Nije on štitonoša, gledaj ga samo. Kladim se da to čak nije ni pravi mač. Kladim se da je samo neka limena igračka.“

Arja ih je mrzela zbog toga što se sprdaju sa Iglom. „To je u zamku iskovan čelik, glupane“, odgovori besno, okrenuvši se u sedlu da ih pogleda. „I bolje bi ti bilo da začepiš gubicu.“

Siročići se posprdno nasmejaše. „Odakle tebi takvo oružje, Grudvoliki?“, pitao je Pituljica.

„Grudvoglati“, ispravi ga Lomi. „Mora da ga je negde marnô.“

„Nisam!“, viknu ona. Džon Snežni joj je dao Iglu. Možda je morala da ih pusti da je zovu Grudvoglati, ali im neće dozvoliti da Džona zovu lopovom.

„Ako ga je ukrô, imamo prava da mu ga uzmemo“, reče Pituljica. „Ionako nije njegov. Meni bi dobro došô takav mač

Lomi ga je podbadao. „Ajde, uzmi mu ga, čik ako smeš!“

Pituljica obode magarca i približi se. „Hej, Grudvoliki, daj taj mač 'vamo.“ Kosa mu je bila boje slame, debelo lice izgorelo i oljušteno od sunca. „Ti ni ne znaš kako se koristi.“

Znam, i te kako, mogla je Arja da kaže. *Ubila sam jednog momka, debelog momka kao što si ti, ubola sam ga u stomak i on je umro, a ubiću i tebe ako me ne pustiš na miru.* Samo se nije usuđivala. Joren nije znao za štalskog momka, ali se bojala šta bi uradio ako sazna. Arja je bila prilično sigurna da su neki od ostalih takođe ubice, trojica u bukagijama sasvim sigurno, ali kraljica nije tražila *njih*, tako da to nije bilo isto.

„Gledaj ga samo“, zanjaka Zelenoruki Lomi. „Kladim se da će sada da zacmizdri. 'Oćeš da cmizdriš, Grudvoglati?“

Prošle noći je plakala u snu; sanjala je oca. Ujutru se probudila očiju suvih i crvenih, i nije mogla da prolije više ni suzu, makar joj od toga život zavisio.

„Upišaće se u gaće“, reče Pituljica.

„Ostavite ga na miru“, kaza momak čupave crne kose koji je jahao iza njih. *Njemu* je Lomi nadenuo ime Bik, zbog rogate kacige koju je sve vreme glačao, mada je nikada nije stavio na glavu. Lomi se nije usuđivao da zadirkuje Bika. On je bio stariji, i krupan za svoj uzrast, širokih pleća i snažnih ruku.

„Bolje da daš mač Pituljici, Ari“, reče Lomi. „Pituljica ga stvarno 'oće. On je jednom išutirô jednog dečka nasmrta. I ti ćeš isto da prođeš, pazi šta ti kažem.“

„Bacio sam ga na zemlju, i šutnô sam ga u jaja, i šutirô sam ga sve dok nije umro“, pohvali se Pituljica. „Izgazio sam ga skroz. Jaja su mu se bila raspukla i ras-krvarila, a kita mu pocrnela. Bolje mi daj taj mač.“

Arja izvadi svoj mač za vežbu iz pojasa. „Uzmi ovaj“, reče Pituljici, pošto nije htela da se bije.

„To je običan štap.“ On prijahu bliže i pokuša da se maši Iglinog balčaka.

Arjin štap zviznu i raspali po magarećim butinama. Životinja dreknu i prope se, zbacivši Pituljicu na zemlju. Arja skoči sa svog magarca, pa ubode dečaka u

trbuh dok je pokušavao da se digne, tako da on huknu i ponovo sede. Onda ga odalami preko nosa, i začu se zvuk kao kad pukne grana. Krv navre iz nozdrva. Kada Pituljica poče da cmizdri, Arja se kao vihor okrenu ka Zelenorukom Lomiju, koji je sedeo na magarcu, razrogačenih očiju. „I ti isto 'oćeš mač, a?“, zaurla, ali on ga nije hteo. Samo je sakrio lice zeleno obojenim rukama i zacvileo na nju da ga se okane.

Bik tada viknu: „Pozadi!“, i Arja se okrete u mestu. Pituljica se pridigao na kolena, a u ruci je stezao veliki oštar kamen. Ona sačeka da ga on baci, ali izmače glavu i kamen fijuknu kraj nje. Onda Arja polete na njega. On diže ruku i ona ga udari po njoj, zatim po obrazu, pa po kolenu. Pituljica tad pokuša da je zgrabi, no ona otplesa u stranu i tresnu ga drvetom posred temena. On pade, pa ustade i zatetura za njom, lica umrljanog zemljom i krvlju. Arja zauze stav vodenog plesača i spremi se. Kada joj on priđe, ona ubode tačno među njegove noge, i to tako jako da bi joj drveni mač, samo da je imao oštar vrh, izašao na drugu stranu, posred njegove stražnjice.

Kada ju je Joren odvuкао od njega, Pituljica se valjao po zemlji, čakšira smeđih i smrdljivih, i vrištao, dok ga je Arja udarala iznova, i iznova, i iznova. „Dosta!“, zagrmе crni brat, oteviš joj drveni mač iz ruke. „Hoćeš da ubiješ tu budalu?“ Kada Lomi i još nekoliki drugi počеše da cvile, starac se obrecnu i na njih. „Začepite gubice, da vam ih ja ne začepim! Desi li se ovo još jednom, ima da vas sve zavežem za kola, pa da vas *vučem* do Zida.“ Onda otpljunu. „A to, Ari, za tebe važi dvostruko. Polazi sa mnom, dečko. *Smesta*.“

Svi su je gledali, čak i ona trojica u lancima i bukagijama u dnu kola. Debeli škljocnu zašiljenim zubima i *siknu*, ali se Arja ne obazre na njega

Starac je odvuče daleko od puta, u gust šumarak, sve vreme psujući i mrmljajući. „Da imam bar naprstak pameti, ostavio bi' te u Kraljevoj Luci. Čuješ li me, *dečko*?“ Tu reč bi uvek izgovarao režeći, unoseći u nju posebnu pretnju, kako bi bio siguran da ga je čula. „Dreši učkur i skidaj čakšire. Ajde, ovde nema ko da te vidi. Brzo.“ Namrgođena, Arja ga posluša. „Ajde sad tamo, nasloni se na hrast. Dabome, tako.“ Ona obavi ruke oko debla i priljubi lice uz hrapavo drvo. „Sada vrišti. Vrišti na sav glas.“

Neću, pomisli Arja tvrdoglavo, ali kada Joren opali drvetom po njenim golim butinama, vrisak ipak izlete iz nje. „Misliš da je to bolelo?“, upita on. „Pazi sada.“ Štap udari uz fijuk. Arja ponovo vrisnu, grčevito se držeći za drvo da ne padne. „Još jedan.“ Uхвати se čvrsto, zagriзе usnu, i nape se kada začu sledeći fijuk. Od udarca poskoči i zakuka. *Neću da plačem*, pomisli, *to neću dozvoliti. Ja sam iz kuće Starka od Zimovrela, naš simbol je jezovuk, jezovuci ne plaču*. Osetila je kako joj tanak mlaz krvi curi niz levu nogu. Butine i stražnjica goreli su joj od bola. „Sad sam ti možda skrenô pažnju“, reče Joren. „Sledeći put kada digneš taj štap na nekog od svoje braće, dobićeš dvostruko više nego što si dala, čuješ li me? Sada se oblači.“

Nisu oni moja braća, pomisli Arja dok se saginjala da digne čakšire, ali je bila dovoljno pametna da to ne kaže. Ruke su joj šepRTLjale oko učkura.

Joren ju je gledao. „Boli te?“

Mirno kao jezerska voda, reče ona sebi, onako kao što ju je Sirio Forel učio. „Malo.“

On pljunu. „Onog malog pitara boli još više. Nije ti on ubio oca, devojče, ni on ni onaj lopuža Lomi. Mlaćenje po njima neće ti ga vratiti.“

„Znam“, promrmlja Arja turobno.

„A sada nešto što ne znaš. To nije trebalo tako da se desi. Kad sam se spremô da krenem, i kupio kola i natovario ih, došô mi je čovek sa dečakom za mene, i vrećom zlata i porukom, nije bitno od koga. Lord Edard će obući crno, kazô mi je on, sačekaj i krenuće sa tobom. Šta misliš zašto sam bio tamo? Samo što je nešto pošlo naopako.“

„Džofri“, izlete Arji. „Neko bi trebalo da ubije *njega*!“

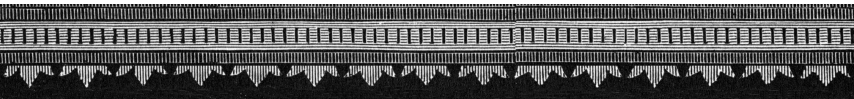
„Neko i hoće, ali to neću biti ja, a nećeš ni ti.“ Joren joj dobaci drveni mač.

„U kolima ima kiselišća“, reče joj dok su se vraćali na drum. „Uzmi da žvaćeš, ublažiće bol.“

I ublažilo ga je, malo, mada je ukus bio odvratan, a pljuvačka joj je pocrvenela kao krv. Pa ipak, prepešaćila je čitav taj dan, i naredni, i onaj nakon *njega*, previše bolna da bi jahala na magarcu. Pituljica je prošao mnogo gore; Joren je morao da premesti nekoliko buradi da bi ovaj ležao u kolima na vrećama ječma, jecajući svaki put kad bi kola prešla preko kamena. Zelenorukom Lomiju nije falila ni dlaka s glave, ali se držao što je dalje moguće od Arje. „Svaki put kada ga pogledaš, on krene da se trza“, rekao joj je Bik dok je hodala iza njegovog magarca. Nije mu odgovorila. Činilo se bezbednije ni sa kime ne razgovarati.

Te noći je ležala na tankom ćebetu na tvrdoj zemlji gledajući veliku crvenu kometu. Kometa je bila istovremeno divna i strašna. „Crveni Mač“, nadenuo joj je ime Bik; tvrdio je da izgleda kao mač, sečiva još crveno usijanog od kovačkog ognjišta. Kada bi Arja zaškiljila na pravi način, i ona bi videla mač, samo što to nije bio nov mač, već Led, veliki mač njenog oca, sav od namreškanovalirijskog čelika, a crvenilo je bila krv lorda Edarda pošto mu je ser Ilin, kraljeva pravda, odsekao glavu. Joren ju je naterao da skrene pogled kada se to desilo, ali joj se ipak činilo da kometa izgleda kao što je Led sigurno izgledao posle *toga*.

Kada je napokon zaspala, sanjala je dom. Kraljevski drum zavijao je oko Zimovrela, dalje ka Zidu, i Joren je obećao da će je tamo ostaviti i da niko neće saznati ko je ona bila. Čeznula je da ponovo vidi majku, i Roba, i Brena i Rikona... ali je najviše mislila na Džona Snežnog. Želela je da nekako mogu otići do Zida *pre* Zimovrela, da joj Džon razbaruši kosu i kaže joj „sestrice“. Rekla bi mu: „Nedostajao si mi“, a on bi izgovorio te iste reči u istom trenutku, kao što su oduvek i govorili uglas. To bi volela. To bi volela više od ičega na svetu.

SANSA

JUTRO NA IMENDAN KRALJA DŽOFRIJA SVANULO JE svetlo i vetrovito i dugački rep velike komete jasno se video kroz visoke iscepkane oblake. Sansa ju je gledala kroz svoj prozor na kuli kada je ser Eris Oukhart došao da je odvede na turnirsko polje. „Šta misliš šta ona znači?“, upitala ga je.

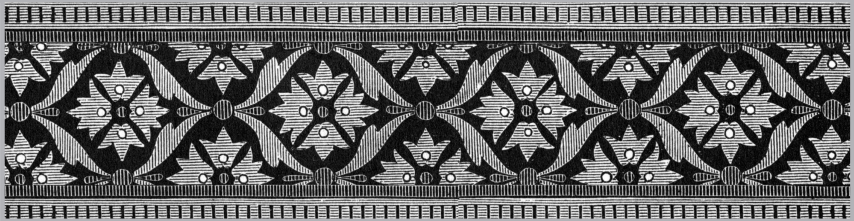
„Slavu za tvog verenika“, smesta odgovori ser Eris. „Vidi kako danas gori preko neba, na imendan veličanstva, kao da su sami bogovi istakli barjak njemu u čast. Kmetovi su je nazvali Kometu kralja Džofrija.“

Nema sumnje da je Džofriju tako javljeno; Sansa nije bila baš sigurna.

„Čula sam sluge kako je zovu Zmajev rep.“

„Kralj Džofri sedi gde je Egon Zmaj nekada sedeo, u zamku koji je podigao njegov sin“, reče ser Eris. „On je naslednik zmaja – a grimiz je boja kuće Lanistera, još jedno znamenje. Ova je kometa poslana da najavi Džofrijevo uspenje na presto, u to ne sumnjam. Govori da će on pobediti sve svoje neprijatelje.“

Da li je to istina?, upita se ona. *Zar će bogovi biti tako okrutni?* Njena majka je sada Džofrijevi neprijatelj, kao i njen brat

Rob. Njen otac je ubijen po kraljevom naređenju. Moraju li Rob i njena gospa majka sledeći da stradaju? Kometa *jeste* crvena, ali je Džofri Barateon isto koliko i Lanister, a njihov simbol je crni jelen na zlatnom polju. Zar nije trebalo da bogovi pošalju Džofu zlatnu kometu?

Sansa zatvori prozorske kapke i naglo se okrenu. „Danas izgledaš veoma ljupko, moja gospo“, reče ser Eris.

„Hvala ti, ser.“ Znajući da će Džofri zahtevati od nje da prisustvuje turniru u njegovu čast, Sansa se beše posebno potrudila oko svog lica i odeće. Na sebi je imala haljinu od bledoljubičaste svile i mrežicu za kosu s mesečevim opalima, poklon od Džofrija. Dugački rukavi haljine skrivali su modrice na njenim rukama. I to su bili Džofrijevi darovi. Kada su mu rekli da je Rob proglašen za kralja na Severu, strašno se razbesneo i poslao je ser Borosa da je prebije.

„Hoćemo li da krenemo?“ Ser Eris joj pruži ruku i ona mu dozvoli da je izvede iz odaje. Kad je već jedan kraljev gardista morao da prati svaki njen korak, Sansi se najviše sviđalo da to bude on. Ser Boros je bio nagao i razdražljiv, ser Merin hladan, od čudnih mrtvih očiju ser Mendona obuzimala ju je jeza, dok se ser Preston prema njoj ophodio kao prema slaboumnom detetu. Eris Oukhart je bio uglađen i prijatno je sa njom razgovarao. Jednom je čak i prigovorio kada mu je Džofri naredio da je udari. Na kraju ju je ipak udario, ali ne tako jako kao što bi to uradili ser Merin ili ser Boros, i bar se pobunio. Ostali su izvršavali naređenja bez pogovora... osim Pseta, ali Džof od Pseta nikada nije tražio da je kazni. Za to je koristio ostalu petoricu.

Ser Eris je imao svetlosmeđu kosu i lice koje nije bilo neprijatno oku. Danas je bio prilično naočita pojava, u belom svilenom plaštu pričvršćenom na ramenu jednim zlatnim listom i sa razlistalim hrastom navezenim sjajnom zlatnom žicom na grudima tunike. „Šta misliš, ko će osvojiti današnje počasti?“, upita Sansa dok su se, ruku podruku, spuštali niz stepenice.

„Ja“, odgovori ser Eris, osmehujući se. „Samo se bojim da ta pobeda neće biti slatka. Ovo će biti malo nadmetanje, i slabo. Neće učestvovati više od četrdeset takmičara, brojeći tu štitonoše i konjanike slobodnjake. Nema mnogo časti u poredama nad zelenim dečacima.“

Prethodni turnir bio je drugačiji, sećala se Sansa. Kralj Robert ga je priredio njenom ocu u čast. Na nadmetanje su došli veliki lordovi i čuvene megdandžije iz čitavog kraljevstva, i sav se grad okupio da ih gleda. Sećala se njegovog sjaja: polje šatora kraj reke, sa viteškim štitovima istaknutim pred svakim ulazom, dugački nizovi svilenih zastavica razigranih na vetru, blesak sunčevih zraka na sjajnom čeliku i pozlaćenim mamuzama. Dan je odzvanjao od jeke truba i topota kopita, a noći behu pune gozbi i pesama. To su bili najčudesniji dani njenog života, ali su joj se sada činili kao uspomene iz nekog drugog doba. Robert Barateon je mrtav, njen otac takođe, odrekli su mu glavu kao izdajniku na stepeništu Velikog obredišta Belorovog. U zemlji sada postoje tri kralja, rat besni iza Trozupca, a

grad se puni očajnicima. Nije ni čudo što Džofov turnir moraju da održe iza debelih kamenih zidina Crvene tvrđave.

„Hoće li i kraljica biti prisutna, šta misliš?“ Sansa se uvek osećala sigurnije kada je Sersei bila u blizini, da obuzda sina.

„Bojim se da neće, moja gospo. Veće se okupilo, povodom nekog hitnog posla.“ Ser Eris spusti glas. „Lord Tivin se ulogorio kod Harendvora, umesto da dovede svoju vojsku u grad kao što je kraljica naredila. Njeno veličanstvo se razbesnelo.“ Začutao je kada je kraj njih prošla povorka lanisterskih gardista s grimiznim plaštovima i lavljim kacigama. Ser Eris je voleo da ogovara, ali samo kada je bio siguran da ga niko neće čuti.

Stolari su tribine i borilište podigli u spoljnom dvorištu. Bile su to zaista jadne građevine, a malobrojna okupljena publika ispunjavala je tek polovinu mesta. Posmatrači su većinom bili gardisti, sa zlatnim plaštovima Gradske straže ili grimiznim kuće Lanistera; lordova i leđi bilo je tek nekoliko, šaćica koja je ostala na dvoru. Lord Džajlz je, siv u licu, kašljao u ružičastu svilenu maramicu. Leđi Tandu okruživale su njene kćeri, mirna i tupa Lolisa i jezičava Falisa. Džalabar Kso, kože boje abonosa, bio je izgnanik, bez drugog utočišta, leđi Ermesanda odojče u krilu svoje dojilje. Pričalo se da će je uskoro udati za nekog kraljičinog rođaka kako bi Lanisteri prisvojili njene zemlje.

Kralj je sedeo u senci grimiznog baldahina, jedne noge nehajno prebačene preko izrezbarenog drvenog rukohvata svoje stolice. Iza njega su sedeli princ Tomen i princeza Mirsela. U dnu kraljevske lože, Sendor Klegani čuvao je stražu, ruku položenih na remen mača. Beli plašt Kraljeve garde obavijao mu je široka ramena, pričvršćen brošem sa draguljima, ali je snežnobelo platno delovalo nekako neprirodno preko njegove smeđe tunike od grubog sukna i kožnog prsluka sa zakivcima. „Leđi Sansa“, objavi Pseto šturo kada je ugleda. Glas mu beše hrapav, nalik na zvuk testere. Od opekotina na licu i vratu jedna strana njegovih usta trzala se kada je govorio.

Princeza Mirsela stidljivo klimnu glavom kad je izgovoreno Sansino ime, ali punački mali princ Tomen veselo poskoči. „Sansa, jesi li čula? Danas ću jahati na turniru. Majka je rekla da smem.“ Tomenu je bilo čitavih osam godina. Podsećao ju je na njenog malog brata Brena. Bili su vršnjaci. Bren je bio kod kuće u Zimovrelu, bogalj, ali na sigurnom.

Sansa bi sve dala da bude s njim. „Strahujem za život tvojih protivnika“, reče ona Tomenu ozbiljno.

„Njegov protivnik biće napunjen slamom“, reče Džof ustajući. Kralj je na sebi imao pozlaćen grudni oklop sa izgraviranim lavom koji riče, kao da očekuje da će svakog časa buknuti rat. Tog dana je punio trinaest godina i bio je visok za svoj uzrast, zelenook i zlatokos kao i svi Lanisteri.

„Veličanstvo“, reče ona, damski se poklonivši.

Ser Eris se pokloni duboko. „Molim za dozvolu da se udaljim, veličanstvo. Moram da se pripremim za borbe.“

Džofri mu odsečno mahnu u znak da je slobodan, proučavajući za to vreme Sansu od glave do pete. „Drago mi je što nosiš moje dragulje.“

Znači, kralj je odlučio da danas glumi ljubaznost. Sansi pade kamen sa srca. „Zahvaljujem ti na njima... i na tvojim lepim rečima. Molim se da ti imendan bude srećan, veličanstvo.“

„Sedi!“, naredi Džof, pokazavši ka praznom sedištu kraj sebe. „Jesi li čula? Kralj prosjak je mrtav.“

„Ko?“ Na tren se Sansa uplaši da on to govori o Robu.

„Viseris. Poslednji sin ludog kralja Erisa. Motao se po slobodnim gradovima još od pre mog rođenja, nazivajući sebe kraljem. Pa, majka kaže da su ga Dotraci napokon krunisali. Rastopljenim zlatom.“ On se nasmeja. „To je baš smešno, zar ne? Zmaj je bio njihov simbol. To je jednako dobro kao kada bi neki vuk ubio tvog brata izdajnika. Možda ću ga i baciti vukovima pošto ga uhvatim. Ne znam da li sam ti rekao, nameravam da ga izazovem na dvoboj.“

„Volela bih to da vidim, veličanstvo.“ *I više nego što pretpostavljaš.* Sansa se trudila da zvuči hladno i ugađeno, ali Džofri ipak zaškilji, pokušavajući da ustanovi da li se to ona njemu ruga. „Hoćeš li i ti učestvovati u današnjim borbama?“, upita ga ona brže-bolje.

Kralj se namršti. „Moja gospa majka kaže da to ne bi bilo prikladno, pošto je turnir priređen meni u čast. Inače bih pobedio. Zar nije tako, psu?“

Psetova usta se trznuše. „Protiv ovih jadnika? Zašto da ne?“

On je bio pobednik na turniru njenog oca, priseti se Sansa. „Hoćeš li se ti danas boriti, moj gospodaru?“, upita ga.

Kleganijev glas beše pun prezira. „Ne bi vredelo truda da navučem oklop. Ovo je turnir mušica.“

Kralj se nasmeja. „Moj pas opasno reži. Možda ću mu narediti da se bori protiv današnjeg pobednika. Do smrti.“ Džofri je voleo da tera ljude da se bore do smrti.

„Ostao bi ti jedan vitez manje.“ Pseto nikada ne beše položio viteške zavete. Brat mu je bio vitez, a brata je mrzeo.

Oglasiše se fanfare. Kralj se zavalio u stolici i uze Sansu za ruku. Nekada bi joj od toga zaigralo srce, ali to beše pre no što je na njene molbe za milost odgovorio poklonivši joj glavu njenog oca. Njegov dodir ju je sada ispunjavao gađenjem, ali je bila dovoljno pametna da to ne pokaže. Naterala je sebe da sedi veoma mirno.

„*Ser Merin Trent od Kraljeve garde!*“, viknu najavljiyač.

Ser Merin uđe sa zapadne strane dvorišta, u blistavom belom oklopu optočenom zlatom, na mlečnobelom ratnom konju dugačke sive grive. Za njim je lepršao plašt nalik na snežno polje. Nosio je koplje od dvanaest stopa.

„*Ser Hober od kuće Redvina, sa Senice*“, zapeva najavljiyač. Ser Hober ujaha sa istoka, na crnom pastuvu pod tamnocrvenim i plavim pokrovcem. Koplje mu je bilo obojeno prugama istih boja, a na štitu mu je bio grozd, simbol njegove kuće. Blizanci Redvini bili su kraljičini gosti protiv svoje volje, baš kao i Sansa. Pitala se

čija je zamisao da oni jašu na Džofrijevom turniru. Njihova sigurno nije, pomišlila je.

Na znak majstora ceremonije, borci uperiše koplja i mamuznuše konje. Začuše se povici gardista, lordova i gospi na tribinama. Vitezovi se sudariše nasred dvorišta, uz strahovit prasak drveta i čelika. Belo koplje i prugasto koplje rasprsnuše se u iverje, gotovo istovremeno. Hober Redvin se zanese od udarca, ali ipak neka-ko uspe da se zadrži u sedlu. Okrenuvši konje na kraju borilišta, vitezovi odbaciše slomljena koplja i od štitonoša uzeše nova. Ser Horas Redvin, ser Hoberov blizana-
nac, doviknu bratu reči ohrabrenja.

Ali u drugom naletu ser Merin pogodi vrhom koplja ser Hobera u grudi, zbacivši ga iz sedla, te ovaj bučno pade na zemlju. Ser Horas opsova i potrča da pomogne izubijanom bratu.

„Loše jahano“, objavi kralj Džofri.

„*Ser Belon Svon, iz Kamenglave u Crvenoj straži*“, začu se najavljiivačev povik. Široka bela krila krasila su ser Belonovu veliku kacigu, a crni i beli labudovi borili su se na njegovom štitu. „*Moros iz kuće Slinta, naslednik lorda Dženosa od Harendvora.*“

„Pogledajte samo tu pokondirenu volinu“, podrugljivo dobaci Džofri, dovoljno glasno da ga čuje pola dvorišta. Moros, običan štitonoša, uz to još i novoproduzven, s mukom je baratao štitom i kopljem. Koplje je bilo viteško oružje, to je Sansa znala, a Slintovi su bili niskorođeni. Lord Dženos bio je tek zapovednik Gradske straže pre nego što ga je Džofri uzdigao do Harendvora i Veća.

Nadam se da će pasti i osramotiti se, pomisli ona jetko. *Nadam se da će ga ser Belon ubiti*. Kada je Džofri objavio smrt njenog oca, Dženos Slint je bio taj koji je za kosu uzeo odsečenu glavu lorda Edarda i digao je visoko, da je vide kralj i narod, dok je Sansa vrištala i ridala.

Moros je na sebi imao karirani crno-zlatni plašt preko crnog oklopa sa zlatnim intarzijama. Na štitu mu je bilo krvavo koplje, izbor njegovog oca za simbol njihove novostvorene kuće. Ali on sa štitom kao da nije znao šta će dok je terao konja napred, i vrh ser Belonovog koplja pogodi pravo u središte. Moros ispusti koplje, pokuša da održi ravnotežu, i ne uspe u tome. Jedna noga mu ostade zaglavljena u uzengiji dok je padao i konj u jurišu odvuče mladića sve do kraja borilišta, dok mu je glava pritom odskakala od tla. Džof posprдно zviznu. Sansa beše zgrožena, pitajući se da li su bogovi čuli njenu osvetoljubivu molitvu. Međutim, kad Morosa otpetljaše od konja, zatekoše ga krvavog ali živog. „Tomene, odabrali smo ti pogrešnog protivnika“, reče kralj svome bratu. „Slamnati vitez bori se bolje od ovoga.“

Zatim dođe red na ser Horasa Redvina. On je prošao bolje od svog blizanca, pošto je pobedio postarijeg viteza na čijem je konju bio pokrovac sa srebrnim grifonima na prugastom plavo-belom polju. Koliko god da je veličanstveno izgledao, starac nije bio dostojan protivnik. Džofri napući usne. „Bedna je ovo predstava.“

„Upozorio sam te“, reče Pseto. „Mušice.“

Kralju je već postajalo dosadno. Sansu zbog toga obuze strepnja. Ona obori oči i odluči da bude tiha, šta god da se desi. Kada bi se raspoloženje Džofrija Barateona pokvarilo, svaka slučajna reč mogla je da ga užasno razbesni. „*Lotor Brun, konjanik slobodnjak u službi lorda Beliša!*“, viknu najavljujući. „*Ser Dontos Crveni, od kuće Holarda.*“

Konjanik slobodnjak, oniži čovek u izgrebanom oklopu bez grba, uredno se pojavi na zapadnom kraju dvorišta, ali od njegovog protivnika ne beše ni traga. Konačno jedan kestenjasti pastuv dokasa pred gledaoce, sav u grimiznoj i krvavocrvenoj svili, ali ser Dontosa ne beše na njemu. Vitez se ukaza koji tren kasnije, psujući i teturajući se. Na sebi je imao grudni oklop, kacigu sa perjanicom i ništa više. Noge su mu bile blede i mršave, a muškost mu se besramno klatila dok je vijao konja. Posmatrači zaurlaše i stadoše da dobacuju uvrede. Uhvativši konja za uzde, ser Dontos pokuša da uzjaše, ali životinja nije mirovala, a vitez je bio toliko pijan da su mu bosa stopala stalno promašivala uzengije.

Do tada je već čitava publika urlala od smeha... svi osim kralja. U Džofrijevim očima bio je pogled koji je Sansa dobro pamtila, isti onaj pogled kao u Velikom obredištu Belorovom kada je osudio na smrt lorda Edarda Starka. Konačno se ser Dontos Crveni okanu ćorava posla, te sede na zemlju i skide kacigu s perjanicom. „Izgubio sam!“, viknu. „Dajte mi vina!“

Kralj ustade. „Ovamo bure iz podruma! Udavite ga u njemu!“

Sansa začu sopstveni dah. „Ne, ne smeš.“

Džofri se okrenu. „Šta si to rekla?“

Sansa nije mogla da veruje da je progovorila. Zar je poludela? Da mu kaže *ne* pred pola dvora? Nije htela ništa da kaže, samo... ser Dontos je bio pijan, i blesav, i nesposoban, ali nikome nije želeo zla.

„Da nisi možda rekla da ne smem? Je li?“

„Molim te“, reče Sansa, „samo sam htela... to bi bilo rđavo znamenje, veličanstvo... ubiti – ubiti čoveka na svoj imendan.“

„Lažeš“, reče Džofri. „Trebalo bi da te udavim zajedno sa njim, ako ti je toliko stalo do njega.“

„Nije mi stalo do njega, veličanstvo.“ Reči su očajnički izbijale iz nje. „Udavi ga ili mu odseci glavu, samo... ubij ga sutra, ako želiš, ali molim te... ne danas, ne na svoj imendan. Ne bih podnela da te prati zla sreća... užasna sreća, čak i za kralja, svi pevači tako govore...“

Džofri se namršti. Znao je da ga laže, to je jasno videla. Ovo će skupo platiti.

„Devojka pravo zbori“, muklo reče Pseto. „Šta čovek seje na imendan, žanje čitave godine.“ Glas mu je bio bezizražajan, kao da mu nimalo nije stalo veruje li mu kralj ili ne. Da li je to mogla biti *istina*? Sansa nije znala. Bile su to tek prve reči koje su joj pale na pamet, u očajničkoj želji da izbegne kaznu.

Nezadovoljan, Džofri se promeškolji u sedištu i mahnu prstima ka ser Dontosu. „Odvedite ga. Ubićete ga sutra, ludu.“

„On to i jeste“, reče Sansa. „Luda. Veoma si pronicljiv, čim to vidiš. Bolje mu pristaje da bude luda nego vitez, zar ne? Treba da ga obučeš u šareno odelo i nateraš ga da se ludira za tebe. Ne zaslužuje on milost brze smrti.“

Kralj je na tren osmotri. „Možda i nisi tako glupa kao što majka kaže.“ Onda nastavi glasnije. „Jesi li čuo moju gospu, Dontose? Od danas, ti si moja nova luda. Spavaćeš sa Mesečevim dečakom i oblačićeš se u šareno odelo.“ Ser Dontos, otrežnjen bliskim susretom sa smrću, pade na kolena. „Hvala ti, veličanstvo. I tebi, moja gospo. Hvala vam.“

Dok su ga dvojica lanisterskih gardista odvodili, majstor ceremonije pride loži. „Veličanstvo“, reče, „da pozovem novog izazivača za Bruna, ili da nastavimo sa narednom borbom?“

„Ni jedno ni drugo. Ovo su mušice, a ne vitezovi. Sve bih ih pobio da mi nije imendan. Turnir je gotov. Teraj mi ih sve sa očiju.“

Majstor ceremonije se pokloni, ali princ Tomen nije bio toliko poslušan.

„Ja treba da se borim protiv slamnatog čoveka.“

„Ne danas.“

„Ali hoću da se borim!“

„Baš me briga šta ti hoćeš.“

„Majka je *rekla* da ću se boriti.“

„Rekla je“, složi se princeza Mirsela.

„Majka je *rekla*“, podrugnu se kralj. „Ne budite detinjasti.“

„Mi jesmo deca“, objavi Mirsela ponosno. „Mi *i treba* da budemo detinjasti.“

Pseto se nasmeja. „Tu ti je doakala.“

Džofri je morao da prizna poraz. „Dobro onda. Čak se ni moj brat ne bori gore od ovih ovde. Majstore, izvedi čoveka od slame, Tomen hoće da bude mušica.“

Tomen radosno kliknu i otrča da se spremi, žestoko grabeci punačkim nožicama. „Srećno!“, doviknu Sansa za njim.

Slamnatog čoveka postaviše na udaljeni kraj borilišta dok su princu sedlali ponija. Tomenov protivnik je bio kožni ratnik veličine deteta, napunjen slamom i posaden na osovinu zarivenu u zemlju, sa štitom u jednoj, a obloženim buzdovanom u drugoj ruci. Neko beše privezao par jelenjih rogova na vitezovu glavu. Džofrijevi otac, kralj Robert, nosio je jelenje rogove na kacigi, priseti se Sansa... ali ih nosi i njegov stric lord Renli, Robertov brat, koji je postao izdajnik i proglasio se za kralja.

Dvojica štitonoša staviše princu njegov gizdavi srebrni i grimizni oklop. Visoka perjanica od crvenih pera vila se iz kacige, a lanisterski lav i okrunjeni jelen Barateona igrali su na prinčevom štitu. Štitonoše pomogoše Tomenu da uzjaše, a ser Aron Santagar, kastelan Crvene tvrđave, iskorači napred i predade mu srebrni dugački mač s tupim sečivom u obliku lista, iskovan za ruku osmogodišnjaka.

Tomen ponosno diže oružje. „Livačka stena!“, kliknu piskutavim dečaćkim glasom, pa obode ponija, koji krenu preko tvrdo nabijene zemlje ka slamnatom

vitezu. Ledi Tanda i lord Džajlz udariše u slabašno klicanje, a Sansa im se pridruži. Kralj je posmatrao mračno i ćutljivo.

Tomen nagna ponija u oštar kas, pa žustro izmahnu mačem i u prolazu pošte-no odalami vitezov štit. Lutan se okrenu i obloženi malj žestoko tresnu princa po temenu. Tomen se prosu iz sedla, a novi oklop mu pri udarcu u zemlju zazveča kao vreća starih lonaca. Mač mu odlete iz ruke, poni mu pobeže preko dvorišta, prolomi se talas podrugljivog smeha. Kralj Džofri se smejao najduže i najglasnije.

„Oh!“, viknu princeza Mirsela. Onda se izmigolji iz lože i pritrča svome malom bratu.

Sansa shvati da ju je obuzela čudna hrabrost, nalik pijanstvu. „Trebalo bi da podeš sa njom“, obrati se kralju. „Brat ti je možda povređen.“

Džofri sleže ramenima. „Pa šta i da jeste?“

„Trebalo bi da mu pomogneš da ustane i da mu kažeš kako je dobro jahao.“ Sansa kao da više nije mogla da se zaustavi.

„Oboren je s konja i pao je u prašinu“, primeti kralj. „To nije dobro jahanje.“

„Gledaj!“, ubaci se Pseto. „Dečko ima hrabrosti. Pokušaće ponovo.“

Pomagali su princu Tomenu da ponovo uzjaše ponija. *Da je samo Tomen stariji, a ne Džofri*, pomisli Sansa. *Ne bi mi smetalo da se udam za Tomena.*

Zvuci iz stražare sve ih iznenadiše. Lanci zazvečkaše dok se rešetka dizala i velika kapija se otvori uz škripu gvozdениh šarki. „Ko im je rekao da otvore kapiju?“, upita Džofri. Pošto su u gradu vladali nemiri, kapije Crvene tvrđave već danima su bile zatvorene.

Povorka jahača ukaza se ispod gvozdениh rešetaka, uz zveckanje čelika i topot kopita. Klegani se približi kralju, s jednom rukom na balčaku dugačkog mača. Pridošlice su bile izubijane, otrcane i prašnjave, ali ipak njihov barjak beše lanisterski lav, zlatan na grimiznom polju. Nekolicina je nosila crvene plaštove i oklope lanisterskih vojnika, ali većinom to behu konjanici slobodnjaci i najamnici, oklopljeni čime god su stigli i nakićeni oštrim čelikom... a bilo je i drugih, čudovišnih divljaka iz priča Stare Nen, onih strašnih, što su se sviđale Brenu. Behu odeveni u odrpana krzna i tvrdu kožu, zarasli u dugačke kose i raščupane brade. Neki su na čelu ili rukama imali krvave zavoje, drugima nedostajahu oči, uši i prsti.

Usred njih, na velikom doratu, u čudnom visokom sedlu koje ga je obuhvatalo sa svih strana, jahao je kraljičin brat kepec Tirion Lanister, koga su zvali Bauk. Beše pustio bradu da mu prekrije ulegnuto lice, tako da je sada rasla kao nakoštrešena šikara plavih i crnih malja, gruba poput žice. Niz leđa mu se spuštao plašt od krzna crnog risa, prošaran belim prugama. U levici je držao uzde, a desnica mu je bila u povezu, ali je sem toga izgledao jednako nakazno kao što ga je Sansa pamtila iz posete Zimovrelu. Sa ispupčenim čelom i čakarastim očima, još je bio najružniji čovek koga je u životu videla.

A ipak Tomen žestoko obode ponija i odjuri galopom preko dvorišta, rado-sno klićući. Jedan divljak, ogroman trom čovek, toliko maljav da mu se lice jedva

videlo, zgrabi dečaka iz sedla, onako zajedno s oklopom, i spusti ga na zemlju pored ujaka. Tomenov zadihani smeh orio se dvorištem dok ga je Tirion tapšao po leđima i Sansa se zapanji kada shvati da su iste visine. Mirsela trkom pristiže za bratom, a kepec je uhvati za struk i okrete je ukrug, dok je ona podvrisivala.

Spustivši je nazad na zemlju, čovečuljak je blago poljubi u čelo i gegajući se preko dvorišta priđe Džofriju. Dva njegova čoveka stupala su tik za njim; crnooki i crnokosi najamnik pokreta kao u mačke koja vrebale plen i suvonjavi mladić prazne duplje u kojoj je nekada stajalo oko. Tomen i Mirsela išli su za njima.

Kepec se spusti na koleno pred kraljem. „Veličanstvo.“

„Ti“, reče Džofri.

„Ja“, složi se Bauk, „mada bi ljubaznija dobrodošlica bila primerenija za jednog ujaka i starijeg od sebe.“

„Pričalo se da si mrtav“, reče Pseto.

Mali čovek odmeri velikog. Jedno oko mu beše zeleno, drugo crno, ali oba bejahu hladna. „Obratio sam se kralju, a ne njegovoj džukeli.“

„Meni je drago što nisi mrtav“, kaza princeza Mirsela.

„To nam je osećanje zajedničko, milo dete.“ Tirion se okrenu Sansi. „Moja gospo, primi moje saučešće. Bogovi su istinski okrutni.“

Sansi nije na um padala nijedna reč kojom bi mu odgovorila. Kako može da saoseća sa njenim bolom? Da li joj se on to ruga? Nisu bogovi bili okrutni, nego Džofri.

„Žao mi je i zbog tvog gubitka, Džofri“, reče kepec.

„Kog gubitka?“

„Tvog kraljevskog oca. To je bio onaj krupni, prgavi čovek s crnom bradom; prisetićeš ga se ako pokušaš. Bio je kralj pre tebe.“

„O, *njega*. Da, to je bilo veoma žalosno, ubio ga je vepar.“

„Znači *tako* kažu da je bilo, veličanstvo?“

Džofri se namršti. Sansa oseti kako treba nešto da kaže. Kako ju je ono obrednica Mordejna učila? *Oklop jedne gospe je njena učtivost*, to je bilo to. I ona stavi na sebe svoj oklop, pa reče: „Žao mi je što te je moja gospa majka uzela za sužnja, moj gospodaru.“

„Mnogim ljudima je žao zbog toga“, odvrati Tirion, „a potrudicu se da mnogi zažale još i više... ali ti ipak hvala što saosećaš. Džofri, gde mogu naći tvoju majku?“

„Ona je sa mojim Većem“, odgovori kralj. „Tvoj brat Džejmi stalno gubi bitke.“ Besno je pogledao Sansu, kao da je to *njena* krivica. „Starkovi su ga zarobili, izgubili smo Brzorečje, i sada njen glupi brat naziva sebe kraljem.“

Kepec se iskrivljeno osmehnu. „Svakakvi se ovih dana nazivaju kraljevima.“

Džof nije znao kako to da protumači, mada je delovao sumnjičavo i zlovoljno. „Da. Dobro. Drago mi je što nisi mrtav, ujače. Jesi li mi doneo poklon za imendan?“

„Jesam. Svoju pamet.“

„Više bi mi prijala glava Roba Starka“, reče Džofri, hitro pogledavši Sansu. „Tomene, Mirsela, idemo!“

Sendor Klegani se zadrža još nekoliko trenutaka. „Da sam na tvom mestu mališa, pazio bih na jezik“, upozori on pre nego što ode za svojim gospodarom.

Sansa ostade sa kepecom i njegovim čudovištima. Pokuša da se seti šta bi još rekla. „Povredio si ruku“, uspe na kraju da kaže.

„Jedan od tvojih severnjaka udario me je šestopercem u bici na Zelenom kraku. Spasao sam se od njega tako što sam pao s konja.“ Kez mu postade blaži dok joj je proučavao lice. „Da li si to zbog bola za gospodarom ocem toliko tužna?“

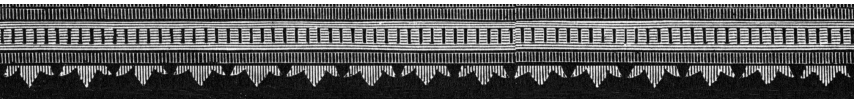
„Moj otac je bio izdajnik“, smesta reče Sansa. „A moji brat i majka takođe su izdajnici.“ Taj odgovor beše brzo naučila. „Ja sam odana mom voljenom Džofriju.“

„Nema sumnje. Odana poput srne okružene vukovima.“

„Lavovima“, izlete joj šapatom. Osvrnu se oko sebe usplahireno, ali niko ne beše dovoljno blizu da čuje.

Lanister je uhvati za ruku. „Ja sam samo mali lav, dete, i kunem ti se, neću te kinjiti.“ Poklonivši se, dodade: „Ali sada mi moraš dozvoliti da odem. Imam hitnog posla sa kraljicom i Većem.“

Sansa ga je gledala kako odlazi, dok mu se telo teško njihalo sa svakim korakom, kao u nekakvog stvora iz cirkuske družine. *On govori nežnije od Džofrija*, pomisli, *ali je i kraljica sa mnom nežno govorila. Ipak je on Lanister, njen brat i Džofov ujak, i nije mi prijatelj*. Nekada je volela princa Džofrija svim svojim srcem, i divila se i verovala njegovoj majci kraljici. Na tu ljubav i poverenje uzvratili su joj glavom njenog oca. Sansa više nikada neće ponoviti tu grešku.

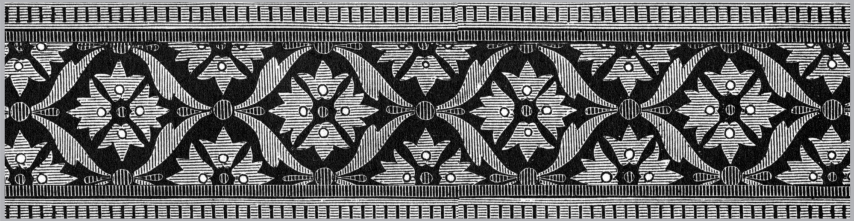
TIRION

U LEDENOBELOJ ODORI KRALJEVE GARDE SER MENDON Mur izgledao je kao leš sa pokrovom. „Njeno veličanstvo je izdalo naredjenja, Veće zaseda i niko ne sme da ga uznemiri.“

„Biće to samo malo uznemiravanje, ser.“ Tirion iz ruka-va izvuče pergament. „Nosim pismo od svog oca, lorda Tivina Lanistera, kraljeve desne ruke. Ovo je njegov pečat.“

„Veličanstvo ne želi da je uznemiravaju“, ponovi ser Mendon sporo, kao da je Tirion slaboumnik koji ga prvi put nije razumeo.

Džejmi mu je jednom rekao da je Mur najopasniji među kraljevim gardistima – posle njega samog, naravno – zato što mu se na licu ne vidi šta će sledeće uraditi. Tirionu bi neki nagoveštaj bio dobrodošao. Bron i Timet bi verovatno ubili viteza, ako bi do toga došlo, ali mu posao ne bi najbolje počeo kada bi pogubio jednog od Džofrijevih zaštitnika. A ipak, ako dozvoli da ga taj čovek odbije, gde mu je autoritet? On se na silu osmehnu. „Ser Mendone, nisi upoznao moje pratioce. Ovo je Timet sin Timetov, crvena ruka Opečenih. A ovo je Bron. Možda kojim slučajem poznaješ ser Vardisa, kapetana kućne garde lorda Erina?“

„Poznajem tog čoveka.“ Oči ser Mendona bile su svetlosive, čudno prazne i beživotne.

„Poznavao si ga“, ispravi ga Bron, uz škrt osmeh.

Ser Mendon se ne udostoji da pokaže kako je to čuo.

„Bilo kako bilo“, reče Tirion vedro, „stvarno moram da vidim sestru i isporučim ovo pismo, ser. Hoćeš li biti ljubazan da nam otvoriš vrata?“

Beli vitez nije odgovarao. Tirion već skoro beše odlučio da pokuša da se probije silom, kada ser Mendon naglo zakorači u stranu. „Ti možeš da uđeš. Ne i oni.“

Mala pobeda, pomisli on, *ali slatka*. Prošao je prvi ispit. Tirion Lanister prođe kroz vrata, osetivši se gotovo visokim. Petoro članova kraljevog Malog veća naglo prekinuše raspravu. „Ti!“, izusti njegova sestra Sersei tonom u kome je u jednakoj meri bilo neverice i gađenja.

„Vidim od koga se Džofri naučio lepom ponašanju.“ Tirion zastade da se podivi dvema valirijskim sfigama koje su čuvale vrata, trudeći se da deluje opušteno i samopouzđano. Sersei je umela da nanjuši slabost onako kako psi nanjuše strah.

„Otkud ti ovde?“ Prelepe sestrine zelene oči proučavale su ga bez i najmanje trunčice naklonosti.

„Doneo sam pismo od našeg gospodara oca.“ On se dogega do stola i položi čvrsto smotan pergament među njih.

Evnuh Varis uze pismo i obrnu ga svojim pažljivo napuderisanim rukama. „Baš ljubazno od lorda Tivina. A pečatni vosak mu je tako ljupke zlatne nijanse.“ Varis dobro osmotri pečat. „Deluje verodostojno u svakom pogledu.“

„Naravno da je verodostojan.“ Sersei mu ga ugrabi iz ruku. Zatim polomi vosak i razmota svitak.

Tirion ju je gledao kako čita. Njegova sestra je kraljevo sedište uzela za sebe – pretpostavljao je da se Džofri nije preterano često trudio da prisustvuje zasjedanjima Veća, ništa više nego Robert pre njega – tako da se Tirion pope u desničinu stolicu. Ona mu je delovala najprikladnije.

„Ovo je besmisleno“, napokon reče kraljica. „Moj gospodar otac je poslao mog brata da umesto njega sedi u veću. Nalaže nam da prihvatimo Tiriona kao kraljevu desnu ruku, sve dok on sam ne bude u stanju da nam se pridruži.“

Velemeštar Piseli pogladi svoju bujnu belu bradu i zamišljeno klimnu glavom. „Reklo bi se da bi sada valjalo poželeti dobrodošlicu.“

„Baš tako.“ Podgojeni, proćelavi Dženos Slint prilično je podsećao na žabu, samodopadljivu žabu koja se odveć uzoholila. „Preko si nam potreban, moj gospodaru. Bune na sve strane, ovo zloslutno znamenje na nebu, nemiri na gradskim ulicama...“

„A čija je to greška, lorde Dženose?“, brecnu se Sersei. „Dužnost tvojih zlatnih plaštova jeste da održavaju mir. A što se tebe, Tirione, tiče, bolje bi nam služio na bojnopolju.“

On se nasmeja. „Ne, ja sam završio s bojnim poljima, hvala lepo. Na stolici sedim bolje nego u sedlu, i radije držim pehar vina nego bojnu sekiru. Sve te priče o grmljavini bubnjeva, odblesku sunčevih zraka na oklopima, frktanju i propinjanju veličanstvenih ratnih konja? Pa, od bubnjeva me je zbolela glava, sunčevi zraci na oklopu skuvali su me kao gusku za žetveni praznik, a ti veličanstveni ratni konji seru *na sve strane*. Nije da se žalim. U poređenju sa gostoprimstvom koje mi je priređeno u Erinovom dolu, bubnjevi, balega i ujadi muva su mi najmilije stvari na svetu.“

Maloprstić se nasmeja. „Lepo rečeno, Lanisteru. Ti si čovek po mom ukusu.“

Tirion mu se osmehnu, prisitivši se izvesnog bodeža s balčakom od zmajkosti i sečivom od valirijskog čelika. *O tome moramo da porazgovaramo, i to što pre.* Pitao se hoće li lordu Petiru i ta tema biti toliko zabavna. „Molim vas“, reče im on, „dozvolite mi da budem koristan, koliko mogu, ma kako sitno to bilo.“

Sersei ponovo pročitao pismo. „Koliko si ljudi doveo sa sobom?“

„Nekoliko stotina. Mahom svojih vlastitih. Otac sa svojim nije bio preterano široke ruke. Ipak on zapoveda u ratu.“

„Kakve će koristi biti od tih tvojih nekoliko stotina ljudi ako Renli krene na grad, ili ako Stanis isplovi sa Zmajkamina? Tražim vojsku, a otac mi pošalje kepeca. *Kralj* imenuje desnicu, uz saglasnost veća. Džofri je imenovao našeg gospodara oca.“

„A naš gospodar otac je imenovao mene.“

„On to ne može da uradi. Ne bez Džofove saglasnosti.“

„Lord Tivin je u Harendvoru s vojskom, ako želiš da se s njim raspravljaš“, reče Tirion ljubazno. „Moji gospodari, možda ćete mi dozvoliti koju reč nasamo sa sestrom?“

Varis se uzmigolji na noge, osmehujući se onim svojim ulagivačkim osmehom. „Koliko samo mora da si čeznuo za zvukom glasa svoje drage sestre! Moji gospodari, molim vas, dozvolimo im da koji tren provedu zajedno. Nedaće našeg nesrećnog kraljevstva mogu da sačekaju.“

Dženos Slint ustade s oklevanjem, a velemeštar Piseli tromo, ali ipak ustadoše. Maloprstić se diže poslednji. „Da kažem kućeupravitelju da pripremi odaje u Megorovoj utvrdi?“

„Hvala ti, lorde Petire, ali uzeću bivše prostorije lorda Edarda u Desničinoj kuli.“

Maloprstić se nasmeja. „Hrabriji si čovek od mene, Lanisteru. Upoznat si sa sudbinama naše dve poslednje desnice?“

„Dve? Ako želiš da me uplašiš, zašto ne kažeš četiri?“

„Četiri?“ Maloprstić izvi obrvu. „Da li je i desnice pre lorda Erina sustigla neka strašna sudbina u kuli? Bojim se da sam bio premlad da bih na to obratio pažnju.“

„Poslednja desnica Erisa Targarjena ubijen je tokom pada Kraljeve Luke, mada sumnjam da je imao vremena da se u kuli skrasi. Bio je desnica samo dve nedelje.